

Centrum pro otázky životního prostředí
Fakulta humanitních studií
Univerzita Karlova v Praze

Přílohy k disertační práci
Udržitelnost životního prostředí Afriky v kontextu globálních snah
o udržitelný rozvoj (se zaměřením na „dobré vládnutí“)
JUDr. Jiří Hlaváček

Školitel: doc. Ing. Petr Šauer, CSc.

Nairobi, leden 2013

12. Přílohy:

12.1. Příloha č. 1: Příležitosti pro Afriku participovat a využívat finanční nástroje adaptačních a mitigačních opatření v rámci prosazování udržitelného rozvoje

Zpracoval J. Hlaváček s využitím publikace: Addressing Climate Change Challenge in Africa: A Practical Guide towards Sustainable Development. AMCEN, 2011.

Národní politická opatření	Subregionální a regionální politická opatření	Mezinárodní politická opatření	Mezinárodní finanční nástroje	Africká finanční opatření a iniciativy
Strategie udržitelného rozvoje, strategie národního dlouhodobého rozvoje, strategie snižování chudoby	Africká unie – Nové ekonomické partnerství pro africký rozvoj – NEPAD (2001) a Akční plán životního prostředí (2003), závazek z r. 2007 integrovat klimatickou změnu a adaptační strategie do národních a subregionálních rozvojových strategií ve spolupráci s Africkou konferencí	Rámcová úmluva OSN o změně klimatu (UNFCCC) 1992 a Kjótský protokol (KP) 1997, Nairobský rámec 2006, Kodaňské dohody 2009, Cancúnská dohoda 2010, Cancúnský adaptační rámec 2010 (CAF)	Globální fond životního prostředí (GEF) jako finanční mechanismus UNFCCC - Tématická oblast změna klimatu ze základního rozpočtu, Fond pro nejméně rozvinuté země – LDCF (příprava a implementace NAPAs), Zvláštní fond změny klimatu –SCCF (financování adaptačních priorit), Strategická	Africká rozvojová banka – Africký zelený fond (AGF) pro investice do adaptačních a mitigačních opatření, - Africký uhlíkový fond (ACF) jako revolvingový mechanismus se základním počátečním kapitálem na podporu CDM v Africe, Fond pro udržitelnou energii Afriky (SEFA) za výhradní finanční

	<p>ministrů o životním prostředí (AMCEN), Africkou hospodářskou komisí OSN (AHK OSN) a s Africkou rozvojovou bankou(AfDB), vytvoření Afrického centra klimatické změny (2008), závěry Africké ministerské konference o životním prostředí (AMCEN) 1992-2011, zvláště Nairobská deklarace o africkém procesu pro boj se změnou klimatu (2009), Bamacká deklarace o životním prostředí pro udržitelný rozvoj (2010) Konference hlav afrických států a vlád ke změně klimatu (CAHOSCC) 2002-2011,</p>		<p>priorita na adaptaci – SPA (pilotní a operační projekty na adaptaci), Program malých grantů (SGP)</p>	<p>pomoci Dánska, Africký uhlíkový podpůrný program (ACSP) – technický asistenční program, Akční plán změny klimatu (CCAP) na léta 2011-2015 na podporu klimatické resilience a nízkouhlíkového rozvoje v Africe, Fond lesů povodí řeky Kongo (CBFF) ve spolupráci s COMIFAC a Velkou Británií, African Water Facility (AWF), Iniciativa klimatu pro rozvoj v Africe a její zvláštní fond (CDSF ClimDev-Africa) společně a Africkou komisí AU a Africkou hospodářskou komisí OSN, L'Aquila Food Security Initiative (AFSI), Clean</p>
--	--	--	--	---

	závěry summitů AU v Malabu (2010) a v Addis Abebě (2012) k Riu+20 a k otázce zelené ekonomiky v kontextu udržitelného rozvoje a vymýcení chudoby,			Technology Fund (CTF), Pilot Programme for Climate Resilience (PPCR), Forest Investment Programme (FIP), The Scaling up Renewable Energy Program in Low Income Countries (SREP), Projekt podpory drobných výrobců zemědělské produkce a obchodu (SCPMP)
Národní strategie změny klimatu, Národní zprávy, Národní adaptační akční programy (NAPAs), Národní mitigační akční plány (NAMAs doposud má 48 ze 54 afrických států), Národní akční programy (NAPs)	Africká hospodářská komise OSN, závěry Afrického regionálního zasedání k přípravě na Rio+20 k otázce zelené ekonomiky v kontextu udržitelného rozvoje a vymýcení chudoby v Addis Abebě (2011)	Strategická priorita pro Adaptační fond	Adaptační fond Kjótského protokolu – zatím pod GEF	Aliance pro zelenou revoluci v Africe - Africký fond podnikatelských výzev (AECF)
		Rozvojové cíle		

		tisíciletí (2000) – udržitelnost životního prostředí, cíl snížení emisí skleníkových plynů		
Integrovaní adaptačních a mitigačních opatření do sektorových strategií a politik	Společný trh východní a jižní Afriky (COMESA) – Iniciativa Africa Biocarbon (ABI)	UNEP Green Economy Report	Zelený klimatický fond – odsouhlasený v tzv. Cancúnské dohodě 2010 pro administraci a rozdělování prostředků získaných z Fast Track Initiative (Fast-Start Finance – FSF) v rámci tzv. Kodaňských dohod 2009	
Věda a výzkum	ECOWAS – dohoda o propojení přenosové sítě elektrické energie států západní Afriky s podporou obnovitelných zdrojů energie (West African Power Pool Agreement- WAAP)	UNEP-ILO-ITUC „Green Jobs: Towards Sustainable Work in a Low Carbon World“	Mechanismus čistého rozvoje (CDM) 1997, tj. globální schéma environmentálních investic a úvěrů, umožňující obchodování s certifikovanými emisními kredity mezi hospodářsky vyspělými a rozvojovými zeměmi	

<p>Ekonomické, finanční a fiskální nástroje</p>	<p>SADC</p>	<p>G8 Evian Summit (2003) – Globální pozorovací systém změny klimatu, G8 Gleneagles – zvýšená podpora afrických zemí v jejich rozvoji včetně boje proti změně klimatu</p>	<p>Kolaborativní program OSN na snižování emisí z odlesňování a degradace lesů v rozvojových zemích (UN REDD), REDD+</p>	
	<p>Africká rozvojová banka – Africká strategie zeleného rozvoje (zvýšení podílu HDP věnovaného na podpou obnovitelných zdrojů energie, čisté dopravy, čistých technologií, energeticky účinných budov, nakládání s odpady, apod.), Strategie managementu risku klimatické změny a adaptace (CRMA)</p>	<p>Strategie EU-Afrika</p>	<p>Světová banka – Prototypový uhlíkový fond (PCF) 2000, Komunitární uhlíkový fond rozvoje (CDCF) 2003, Biocarbon Fond (BioCF) 2004, Fond čisté technologie (CTF), Klimatický investiční fond (CIF), Strategický klimatický fond (SCF) pod nímž operuje Lesnický investiční program (FIP) a REDD, Fond uhlíkového partnerství (CPF) 2010, Partnerství pro pohotovost trhu (PMR) 2010,</p>	

			Global New Investment in Clean Energy, Doing Business for African countries, Fond partnerství uhlíku z lesů (FCPF), Pilotní program pro klimatickou resilienci (PPCR), Navýšení programu obnovitelné energie pro státy s nízkou úrovní příjmů (SREP)	
			Mezinárodní rozvojová asociace (IDA) – program grantové, úvěrové asistenční pomoci	
	Partnerství pro lesy povodí řeky Kongo (CBFP), Lesní fond povodí řeky Kongo (CBFF) 2008, Komise pro lesy střední Afriky (COMIFAC)		Program úvěrů na podporu solární energie a Rozvoj venkovských energetických podniků – AREED (UNEP)	
	Africké lesní fórum (AFF)		UNWTO Sustainable Tourism for Eliminating	

			Poverty Initiative (ST-EP)	
			UNDP- program Životní prostředí a změna klimatu, spolu s MDG finančním mechanismem Uhlíkový fond, Fond zelených komodit	
			Norsko – Klimatická změna-Norské partnerství (financování AdaptCost projektu)	
			Japonsko – Africký adaptační program (AAP), Hatoyamská iniciativa	
			Evropská investiční banka – Globální fond energetické účinnosti a obnovitelné energie (GEEREF), Fond technické asistence při změn klimatu, Fond uhlíkového úvěru po r. 2012,	

			Evropská komise – Globální aliance změny klimatu(GCCA)	
			Velká Británie – Environmentální transformační fond – mezinárodní větev (ETF-IW), Mezinárodní klimatický fond (ICF)	
			Nizozemský fond mechanismu čistého rozvoje (NCDMF) 2002	
			Italský uhlíkový fond (ICF) 2004	
			Dánský uhlíkový fond (DCF) 2005	
			Španělský uhlíkový fond (SCF) 2005, společně s UNDP Fond na dosažení Rozvojových cílů tisíciletí	
			Zastřešující uhlíkový fond (UCF) 2006, admin. Světovou bankou	
			Německo - Německé investice a	

			společenství rozvoje (DEG), Mezinárodní klimatická iniciativa	
--	--	--	---	--

12.2. Příloha č. 2: Přehled integrace udržitelného rozvoje a udržitelnosti životního prostředí do národních/regionálních/subregionálních strategických a programových dokumentů (zpracoval J.Hlaváček, stav k 1.1.2013)

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
Africká unie (nástupkyně Organizace africké jednoty existující v letech 1963-2000)	Africká charta práv člověka a národů z r. 1981 (článek 21 – národy mají právo svobodně disponovat s jejich bohatstvím a s jejich přírodními zdroji. Toto právo se uskutečňuje ve výlučném zájmu obyvatel), Smlouva ustavující Africké hospodářské společenství – AHS z r. 1991 (v preambuli vědomí povinnosti rozvíjet a využívat lidské a přírodní zdroje kontinentu pro všeobecné blaho národů ve všech oblastech lidské činnosti, principy v čl. 3	Deklarace o africké spolupráci, rozvoji a hospodářské nezávislosti (1973) – cílem dosažení stabilního hospodářského rozvoje a soběstačnosti, Monrovijská deklarace o závazcích, směrech a krocích k dosažení národní a kolektivní soběstačnosti v ekonomické a sociální oblasti (1979) – cílem doaznění emancipovaného postavení Afriky a nového světového ekonomického řádu, Lagoský akční plán (1980) – opatření k ekonomickému, sociálnímu a kulturnímu rozvoji Afriky cestou vytváření subregionálních struktur vedoucích postupně	Akční plán minimálního integračního programu (2012) – volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu, intraafrické partnerství, Výzva k rozvíjení společného integrovaného akčního programu životního prostředí (2012), Rámcová cestovní mapa k urychlení vytvoření kontinentální zóny volného obchodu a Akčního plánu rozvoje vnitroafrického obchodu na léta na 2012-2017 (cíl udržitelný ekonomický rozvoj), Desetiletý program budování	Součást AU Strategie na léta 2007-2012 – části životní prostředí, změna klimatu, průřezové otázky, Úmluva o ochraně divokých zvířat, ptáků a ryb v Africe, tzv. Londýnská úmluva z r. 1900, revidovaná v r. 1933 jako Úmluva o ochraně fauny a flóry v jejich přirozeném stavu, tzv. Revidovaná Londýnská úmluva, znovu revidovaná a succedovaná nezávislými africkými státy pod záštitou OAJ jako Africká úmluva o ochraně přírody a přírodních zdrojů v r. 1968 (tzv. Alžírská úmluva), poslední revize v r. 2003 (tzv.	AHS – Výbor pro průmysl, vědu, technologie, energetiku, přírodní zdroje a životní prostředí, AU – Výkonná rada na úrovni ministrů zahraničních věcí, v jejíž kompetenci i otázky životního prostředí, přírodních katastrof, vodních zdrojů, nerostných surovin a lesů, specializovaný technický výbor pro průmysl, vědu, technologie, energetiku, přírodní zdroje a životní prostředí (2000-2009), technický bor pro zemědělství, rozvoj venkova, vodu a životní prostředí – ARDWE (od 2009), Africká komise - komisař pro zemědělství a ekonomiku venkova, Výbor hlav afrických států a vlád pro změnu klimatu (AHOSCC), Africké středisko

Stát/afriická regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	<p>m.j. obsahuje v b) prosazování harmonického rozvoje ekonomických aktivit, h) účast lidu na rozvoji, v cílech v čl. 4,1 a) prosazování ekonomického, sociálního a kulturního rozvoje a integrace afrických ekonomik v zájmu dosažení ekonomické soběstačnosti a prosazování sjednocujícího udržitelného rozvoje, b) vytvořit rámec pro rozvoj, mobilizaci a využití lidských a materiálových zdrojů Afriky v zájmu dosažení soběstačného rozvoje, principy, e) harmonizace národních politik v zájmu prosazování AHS v oblasti zemědělství,..., energetiky, přírodních zdrojů..., o) harmonizace a koordinace politik na ochranu životního prostředí, čl. 25 vytvoření specializovaných výborů, m.j. Výboru pro ekonomiku venkova a otázky zemědělství,</p>	<p>ke vzniku společného afrického trhu – AHS, Africká strategie pro implementaci Agendy 21 (1993), Strategie snižování chudoby iniciované MMF a SB (1999), plánování plnění Rozvojových cílů tisíciletí (2005), AU Strategie na léta 2007-2012, Strategie udržitelného rozvoje (2012), Akční plán AU-NEPAD pro léta 2010-2015</p>	<p>kapacit, Rámec a směrnice pro africkou regionální politiku půdy (2009), Akční plán EU pro rozvoj mládeže (2011), Program dopravní politiky subsaharské Afriky (SSATP), Africká vize vody 2025 (2000), Iniciativa dobrého vládnutí (2001), Africká charta demokracie, voleb a vládnutí (2006), Africká energetická vize 2035 (2006), Desetiletý africký regionální akční plán znalostní ekonomiky (2006), Strategický rámec rozvoje kapacit, Rámec sociální politiky pro Afriku (2008), Program rozvoje infrastruktury v Africe (2009) a s tím související Prezidentská iniciativa pro infrastrukturu (PICI) a Institucionální architektura pro její implementaci (IAIDA), Rámec pro vodu a energetiku, Africká politika rozvoje civilního letectví (AFCAP), Dlouhodobý strategický plán decentralizace a</p>	<p>Maputská úmluva), Bamacká úmluva o zákazu dovozu do Afriky a kontrole přeshraničního pohybu všech druhů nebezpečných odpadů v Africe (1991), Africká vodní vize 2025, Akční plán pro Iniciativu životního prostředí, Podpora Mnoholetého akčního plánu spolupráce Jih-Jih pro biologickou rozmanitost (2010)</p>	<p>politiky klimatu (ACPC -společné AU, AHK OSN a Africká rozvojová banka-AfDB), Informační středisko o změně klimatu pro rozvoj v Africe (Clim-Dev – společné AU, AHK a AfDB), NEPAD Plánovací a koordinační agentura – NPCA jako součást AU struktur (2010), Africký vodní fond, Africká populační komise, Konference ministrů dopravy, Celoafriická ministerská konference o decentralizaci a místním rozvoji, Společný mimořádný fond pomoci pro případ sucha a hladu v Africe (SEAF), Panafrický parlament součást IPU úzce spolupracující v oblasti životního prostředí s AU a AHK</p>

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	<p>Výboru pro průmysl, vědu, technologie, energetiku, přírodní zdroje a životní prostředí, samostatné kapitoly věnované jednotlivým oblastem – hlava IX „Průmysl, věda, technologie, energetika, přírodní zdroje a životní prostředí, čl. 54 energetika a přírodní zdroje, čl. 55 energetika včetně nerostných a vodních zdrojů, 56 přírodní zdroje, 58 životní prostředí, 59 kontrola nebezpečných odpadů, 60 závazek uzavřít Protokol o životním prostředí), Ustavující akt Africké unie – AU z r. 2000 (čl. 3 – cíle: j) prosazování udržitelného rozvoje na ekonomické, sociální a kulturní úrovni, jakož i integrace afrických ekonomik, g) demokratické principy a instituce, účast obyvatelstva na správě a dobré vládnutí, čl. 4 – principy: c) participace afrických národů na činnosti AU, k)</p>		<p>místního rozvoje na léta 2011-2016, Ucelený program rozvoje afrického zemědělství a potravinové bezpečnosti (CAADP-FAFS, 2009), Program budoucího rozvoje venkova, Partnerství pro africký rybolov (PAF), Africká vize rozvoje důlního průmyslu (Správa přírodních zdrojů), Africká platforma pro rozvoj efektivnosti (APDEV)</p>		

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	<p>prosazování soběstačnosti v rámci AU, m) dobré vládnutí a vláda práva)</p> <p>Nové ekonomické partnerství pro rozvoj Afriky - NEPAD (2001), Ustavující akt – prioritní oblasti pro prosazování udržitelného rozvoje (zemědělství a potravinová bezpečnost, životní prostředí a turistika, věda a technologie, dobrá správa apod.), Africká charta demokracie, voleb a vládnutí (2007), rozhodnutí Africké unie integrovat NEPAD do AU struktur a aktivit (2010)</p>				
<p>Africká hospodářská komise OSN – AHK OSN (1958)</p>	<p>Charta OSN, mandát hospodářských a sociálních komisí OSN – prosazovat hospodářský a sociální rozvoj v Africe, vnitroregionální integrace a mezinárodní spolupráce v zájmu rozvoje Afriky, tématické oblasti</p>	<p>Strategické dokumenty OSN, UNCED, WSSD, CSD apod., Plán činnosti na léta 2010-2012, tématické oblasti – mj. splnění Rozvojových cílů tisíciletí, snížení chudoby a růst, udržitelný rozvoj, postavení žen</p>			<p>Africký výbor pro udržitelný rozvoj na úrovni ministrů hospodářství, rozvoje a sociálních věcí (1997) Africký výbor udržitelného rozvoje (1996-2007), Výbor potravinové bezpečnosti a udržitelného rozvoje (2007), Výbor pro potravinovou bezpečnost a udržitelný rozvoj na úrovni ministrů financí, plánování a hospodářského rozvoje (2007), Komisař pro ekonomiku venkova a zemědělství (ekonomika venkova, zemědělství, potravinová bezpečnost, živočišná výroba,</p>

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
					životní prostředí, vodní a přírodní zdroje, desertifikace). Divize pro potravinovou bezpečnost a udržitelný rozvoj, Specializovaný technický výbor pro ekonomiku venkova a otázky zemědělství, Technický výbor pro průmysl, vědu a technologii, energetiku, přírodní zdroje a životní prostředí, 5 subregionálních kanceláří (střední Afrika – Yaoundé, východní Afrika – Kigali, severní Afrika – Rabat, jižní Afrika –Lusaka, západní Afrika – Niamey), Africký institut pro ekonomický rozvoj a plánování (IDEP), Institut vědy pro Afriku ((SWA), Africké informační středisko pro vodu (AWICH)
Africká rozvojová banka – ADB (1963)	Zakládající smlouva (1963, změny 1982, 1994, 1998, 1999, 2002), preambule – potřeba urychlit rozvoj velkých lidských a přírodních zdrojů Afriky v zájmu stimulace ekonomického rozvoje a sociálního pokroku regionu, důležitost koordinace národních politik ekonomického a sociálního rozvoje pro podporu harmonického růstu africké ekonomiky, budování partnerství	Globální vize (ochránce, poradce, investor), Střednědobá strategie na léta 2008 – 2012 – prioritní oblasti (infrastruktura, správa, soukromý sektor, vysoké školství), investiční podpora (snižování chudoby, zemědělství, regionální integrace, lidský rozvoj), Dlouhodobá strategie na léta 2013-2022 “Prosazování inkluzivního a zeleného růstu v Africe” (2012)	Sektorální strategie – Strategie vymýcení chudoby 1992, Politika snižování chudoby (2004), Politika dobré správy (2000), zemědělství a rozvoje venkova (1990, 2000), rozvoj měst (2002), zdravotnictví (1996), vzdělání (2000), energetika (2012), integrované řízení vodních zdrojů, regionální integrace, management přírodních zdrojů), Plán managementu vody	Politika životního prostředí a akční plány (1990, 2004), Směrnice o posuzování vlivů na životní prostředí (1992), Lesní politika (1994, Studie investic do životního prostředí (2006), Investiční rámec pro čistou energii (2008), Strategie managementu riziku změny klimatu a adaptace (2008), Integrovaný akční plán změny klimatu (2008), Environmentální procedury pro soukromý sektor (2000), Procedury environmentálního a	Sekretariát, oddělení životního prostředí a udržitelného rozvoje (1996), oddělení udržitelného rozvoje snižování chudoby (2001), Africký fond rozvoje (1972), svěřenecké fondy (povodí Konga, pro hnojiva, Africký zelený fond)

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	afrických a mimoafrických zemí, čl. 1 – cílem banky přispět k udržitelnému ekonomickému rozvoji a sociálnímu pokroku		v zemědělství, Africký program podpory nízkouhlíkové ekonomiky, Iniciativa transparentnosti v těžebním průmyslu, Iniciativa zásobování vodou venkova a sanitace	sociálního posuzování ve veřejném sektoru (2001), Integrované environmentální a sociální posuzování vlivů (2009)	
Africká ministerská konference o životním prostředí (AMCEN, 1985)	Ústava AMCEN z r. 1997 (hlavní cíl prosazování udržitelného rozvoje a jeho principů, ochrana životního prostředí, ekosystémový přístup, udržitelné využívání přírodních zdrojů, harmonizace a koordinace politik životního prostředí)	Kampalská agenda akcí pro udržitelný rozvoj (1985)		Rozhodnutí a deklarace přijímaná pravidelně zasedáním konference (např. Bamacká deklarace o životním prostředí pro udržitelný rozvoj, 2010, Bamacká deklarace o změně klimatu, 2011), Nairobi Convention for the Protection, Management and Development of the Marine and Coastal Environment of the Eastern African Region (tzv. Nairobská úmluva) v účinnosti od 1996, Convention for Co-operation in the Protection and development of the Marine and Coastal Environment of the West African Region (tzv. Abidžanská úmluva) v účinnosti od 1984.	Zasedání ministrů životního prostředí, byro, ekosystémové výbory (výbor pro pouště a aridní půdy, výbor pro povodí řek a jezer, výbor pro lesy a půdy s dřevními porosty, výbor pro moře, výbor pro africké ostrovní ekosystémy), africké subregionální environmentální specializované skupiny, specializované sítě (ETNET – environmentální vzdělávání a školení, SOFERNET – půda a hnojiva, CLIMNET – klimatologie, SATNET – věda a technologie, NERNET – energetika, BIDNT – biologická rozmanitost, WATNET – vodní zdroje), stálý sekretariát – Regionální kancelář UNEP pro Afriku, světeňecký fond (spravován UNEP)
Mezivládní úřad pro rozvoj - IGAD	Dohoda o založení IGAD z r. 1996 (preambule – udržitelný ekonomický rozvoj, koordinace úsilí boje proti suchu a	Strategie IGAD z r. 2003 (stanoveny 3 prioritní sektory – zemědělství a životní prostředí, politická a humanitární spolupráce,		Programy a projekty: Středisko predikce klimatu a aplikací – ICPAC, Systém sledování hydrologických cyklů – HYCOS, Hodnocení	Divize zemědělství a ochrany životního prostředí Sekretariátu se třemi sekce – zemědělská výroba potravinová bezpečnost, management přírodních zdrojů,

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	přírodním a člověkem způsobeným katastrofám, čl. 7 – a) společné rozvojové strategie, b) harmonizace politik včetně oblasti přírodních zdrojů, d) potravinová bezpečnost, boj se suchem a katastrofami, e) společný program na udržitelné využívání přírodních zdrojů a ochranu životního prostředí, čl. 13 A – oblasti spolupráce, a) udržitelné zemědělství a potravinová bezpečnost, b) agrometeorologie a klimatologie, e) koordinace politik na ochranu a zlepšení životního prostředí, udržitelné a účinné využívání přírodních zdrojů, harmonizace strategií a politik a životního prostředí, vytvoření a zlepšení sítě meteorologických a seismologických stanic, hydrologie, ochrana půdy, environmentální vzdělávání a příprava, f) udržitelné řízení a využívání společně	ekonomická spolupráce)		a mapování vodních zdrojů, Skladování a zachytávání vody, Připravenost na katastrofy a mimořádné situace	ochrana životního prostředí

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	sdílených přírodních zdrojů, g) a h) boj proti desertifikaci a pro implementaci UNCCD prostřednictvím subregionálního akčního plánu, m) udržitelnost energetických zdrojů)				
Východoafrické společenství – VAS (EAC)	Smlouva o vytvoření VAS 1999 (Kapitola 18 “Zemědělství a potravinová bezpečnost včetně článku 109 “Zavlažování a správa povodí”, Kapitola 19 “Spolupráce v oblasti životního prostředí a správy přírodních zdrojů” a články 111 “Environmentální problémy a přírodní zdroje”, 112 “Environmentální správa”, 113 “Prevence ilegálního obchodu a pohybu toxických látek, nebezpečných chemických a nebezpečných odpadů”, 114 “Správa přírodních zdrojů”, Kapitola 20 “Spolupráce v turistice a ochraně divoké přírody”, články 115 “Turistika”, 116 “Správa divoké	Čtvrtá strategie rozvoje VAS na léta 2011-2015 (udržitelné využívání zdrojů, ochrana životního prostředí, adaptace na změnu klimatu, energetické zdroje)	Politika rozvoje venkova, Strategie a akční plán potravinové bezpečnosti, Rámec politiky sociálního rozvoje VAS, Marketingový plán turistiky a divoké zvěře VAS, Strategie a klasifikace hotelové sítě	Protokol o životním prostředí a managementu přírodních zdrojů, Protokol o udržitelném rozvoji, Regionální směrnice o posuzování vlivů na životní prostředí ve společných ekosystémech, Politika změny klimatu VAS (2010), Fond změny klimatu VAS (2010), Komise povodí Viktoriina jezera, Program environmentálního managementu Viktoriina jezera	Fórum životního prostředí a přírodních zdrojů, Rada ministrů životního prostředí a přírodních zdrojů, Výbor pro životní prostředí a přírodní zdroje, Rada ministrů turistiky a divoké zvěře, Rada ministrů energetiky, Rada ministrů zemědělství a potravinové bezpečnosti, Rada ministrů dopravy, spojů a meteorologie, založení Společenství Viktoriina jezera (2007), založení Organizace rybolovu ve Viktoriině jezeře

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
Arabský svaz Maghrebu – UMA	Smlouva o založení UMA v r. 1989 (bez zmínky o udržitelném rozvoji a životním prostředí, pouze zemědělství a potravinová bezpečnost)		Strategie rozvoje zemědělství a zajištění potravinové bezpečnosti do r. 2030 (2008), Akční plán rozvoje zemědělství a potravinové bezpečnosti na léta 2011-2020 (2010)	Maghrebská charta na ochranu životního prostředí a pro udržitelný rozvoj (1992), plně odráží závěry UNCED a podrobně charakterizuje spolupráci v oblasti udržitelného rozvoje a životního prostředí, Desetiletý subregionální akční plán boje proti desertifikaci (1999, 2010), Strategie obnovitelných zdrojů energie, Program integrace boje proti změně klimatu do rozvojových procesů (2011)	Rada ministrů vod a zavlažování, Rada ministrů energetiky a dolů, Stálý výbor pro boj s desertifikací a pro životní prostředí a udržitelný rozvoj
Hospodářské společenství států západní Afriky – angl. ECOWAS, fr. CEDEAO	Smlouva o založení ECOWAS z r. 1975 (rev. 1993) – čl. 3 záměry a cíle zvýšení životní úrovně, harmonizace a koordinace národních politik a podpora integračních programů a projektů a aktivit, zvláště potravinové bezpečnosti, zemědělství, přírodních zdrojů, průmyslu..., harmonizace a koordinace politiky na ochranu životního prostředí, vytvoření společného trhu, čl. 4 – základní principy – skládání účtů,	Deklarace o politických principech ECOWAS (1991), Vize 2020 (část udržitelný management přírodních zdrojů)	Protokol o energetice (2003), Bílá kniha o zvýšení přístupu k energii v západoafrickém regionu	Politika životního prostředí ECOWAS (2008), Subregionální program boje proti desertifikaci (1999), Strategický program snižování zranitelnosti a adaptace (2001), Akční program změny klimatu, subregionální regulace biologické bezpečnosti (2007), Africký monitoring životního prostředí a udržitelného rozvoje (2007)	Komise a komisař pro zemědělství, životní prostředí a přírodní zdroje, Ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova, Ředitelství pro životní prostředí (zal. 2007), specializované technické komise (např. potraviny a zemědělství, životní prostředí a přírodní zdroje), Středisko pro koordinaci vodních zdrojů

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	ekonomická a sociální spravedlnost, účast lidu na rozvoji, kapitola IV - oblasti spolupráce, čl. 25 – rozvoj zemědělství a potravinová bezpečnost, zde i říční a mořský rybolov, rozvoj venkova, kapitola V. – spolupráce v oblasti průmyslu, vědy a technologie, čl. 26 – průmysl musí být rozvíjen v souladu s energetickými a přírodními zdroji, čl. 28 – energetika musí brát zřetel na diversitu zdrojů, kapitola VI. – spolupráce v oblasti životního prostředí a přírodních zdrojů, čl. 29 – životní prostředí, eroze půdy, deforestace, desertifikace, sarančata, čl. 30 – nebezpečné a toxické odpady, čl. 31 – udržitelné využívání a správa přírodních zdrojů)				
Západoafrická hospodářská a měnová unie – angl. WAEMU, fr. UEMOA	Smlouva zakládající svaz z r. 1994 (čl. 4 – zavedení koordinace sektorových politik m.j. d) v územním plánování, životním prostředí, zemědělství a průmyslu)				Konference hlav států a vlád, rada ministrů, komise, soudní a účetní dvůr, konzultativní skupiny včetně oblasti životního prostředí
Hospodářské a	Smlouva zakládající				Konference šéfů států a vlád, rada

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, zakládacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
měnové společenství střední Afriky – angl. EMCCA, fr. CEMAC	společenství z r. 1994 (preambule – společný harmonický rozvoj lidských a přírodních zdrojů, čl. 2 –, koordinace národních politik včetně zemědělství, chovu dobytka, rybolovu, životní prostředí, část III. Čl. 33-35 zemědělství, chov, rybolov, část IV. Čl. 36-37 Energetika, část V. Čl. 39-41 koordinace politiky životního prostředí, zvyšování kvality životního prostředí, aktivity proti desertifikaci, povodním, přírodním katastrofám, životní prostředí a venkov, ochrana biologické rozmanitosti, udržitelné využívání vodních a lesních zdrojů, nakládání s odpady, obnovitelná energie, čl. 46 životní prostředí a turistika				ministrů, sektorové ministerské výbory, výkonný sekretariát, Finanční institut rozvoje
Hospodářské společenství středoafriických států – angl. ECCAS, fr. CEEAC	Smlouva o založení z r. 1983 (čl. 4 – cíle společenství: harmonická spolupráce a vyrovnaný rozvoj opírající se o vlastní síly v ekonomické a sociální oblasti, zvláště v průmyslu, dopravě,	Strategické směry činnosti – 1) mír a bezpečnost, 2) infrastruktura, vody a energetika, 3) životní prostředí a přírodní zdroje	Společná politika využívání vodních zdrojů	Všeobecná politika životního prostředí a využívání přírodních zdrojů (2007)	Konference hlav států a vlád, rada ministrů, generální sekretariát, konzultativní komise, specializované technické výbory, Departament fyzické integrace ekonomické a měnové (2009), Ředitelství infrastruktury, odbor energetiky a vod, Ředitelství

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	spojích, energetice, zemědělství, obchodu a ochraně přírodních zdrojů v zájmu dosažení kolektivní soběstačnosti a zvýšení životního standardu a rozvoje afrického kontinentu, harmonizace politik včetně oblasti přírodních zdrojů, čl. 34 výjimka po konzultacích v transferech zlata, stříbra, platiny, drahých kamenů a jaderného materiálu, hlava VII., čl. 43 – spolupráce v oblasti zemědělství a výroby potravin, lesnictví, rybolovu, harmonizace zemědělské politiky, hlava XI., čl. 54 – spolupráce v energetice včetně obnovitelné a přírodních zdrojích, čl. 55 – harmonizace politik využívání nerostných surovin a vodních zdrojů				životního prostředí a rozvoje venkova, odbor zemědělství a rozvoje venkova, odbor životního prostředí a přírodních zdrojů, COMIFAC – udržitelný management lesů, PACEBCo – Akční program ochrany lesů povodí řeky Konga,
Společenství sahelských a saharských států – CEN-SAD	Zakládací smlouva z r. 1998 (není předmětně zmíněna oblast životního prostředí ani udržitelného rozvoje, cílem je posílení regionální integrace podporou investic v	Společenství 28 států se zaměřuje na politickou a ekonomickou spolupráci, aktivity ochromeny v důsledku nefunkčnosti sekretariátu sídlícího v libyjském Tripolisu.	Nepřijaty strategické průřezové dokumenty, aktivity se soustředovaly na individuální akce a spolupráci s AU s minimálním propojením s problematikou životního	Pro oblast životního prostředí nepřijaty specifické dokumenty.	Konference hlav států a vlád, výkonná rada – rada ministrů zodpovědná za hospodářství, finance a plánování, generální sekretariát (ředitelství pro komplementaritu a integraci) , Africká banka pro rozvoj a obchod

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	zemědělství, průmyslu, energetice, v sociální a kulturní oblasti)		prostředí.		(1999), Hospodářská, sociální a kulturní rada – poradní orgán
Společenství rozvoje jižní Afriky - SADC	Smlouva o vytvoření SADC z r. 1992 (preambule harmonický, vyrovnaný a rovnoprávný rozvoj, pokrok a blahobyt regionu, čl. 4 princip demokracie, lidských práv, vláda práva, čl. 5 cíle a) dosáhnout rozvoje a ekonomického růstu, vymýcení chudoby, podporovat sjednocování standardů a kvality života, d) prosazovat udržitelný rozvoj na základě společné soběstačnosti, f) prosazovat a maximalizovat produktivní využití zdrojů regionu, g) dosáhnout udržitelného využití přírodních zdrojů a efektivní ochrana životního prostředí, čl. 21 oblasti spolupráce – mj. potravinová bezpečnost, půda a zemědělství, přírodní zdroje a životní prostředí	Regionální indikativní strategický rozvojový plán na léta 2011-2015 (2001) v duchu principů udržitelného rozvoje a udržitelnosti životního prostředí jako motoru pro zajištění spravedlivého a udržitelného využívání životního prostředí a přírodních zdrojů, pokryty všechny sektory, např. Kapitola 3.4. Potravin, zemědělství a přírodní zdroje, kapitola 4.5. životní prostředí a udržitelný rozvoj, 4.12. udržitelnost potravinové bezpečnosti	Přijaty protokoly pro jednotlivé sektory, např. Protokol o energetice (1996), Protokol o těžbě (1997), Protokol o turistice (1998), Protokol o dopravě, spojích a meteorologii (1996), Protokol o zdraví, které formálně zohledňují principy udržitelného rozvoje	Protokol o systémech sdílených vodních toků (1995), Protokol o ochraně divoké přírody a prosazování práva (1999), Protokol o lesích (2002), Strategie ochrany lesů a akční plán (2011), Protokol o rybolovu (1996)	Summit, Rada ministrů, Stálý výbor představitelů států, Komise SADC – Sekretariát, Direktorát pro regionální integraci, Departament pro potraviny, zemědělství a přírodní zdroje, Departament pro infrastrukturu a služby, Department pro životní prostředí a změnu klimatu, Department pro vodu
Společný trh států východní a jižní	Smlouva ustavující COMESA z r. 1993	Střednědobý strategický plán 2011-2015 (6 strategických	Hlavní programy spolupráce - změna	Společná COMESA-VAS-SADC Iniciativa změny	Technický výbor pro přírodní zdroje a životní prostředí,

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, zakládacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
Afriky - COMESA	(preambule – smlouva prostřednictvím společných politik a programů nacílených na udržitelný růst a rozvoj dosáhnout ekonomické integrace a konsolidace ekonomického společenství, čl. 3 cílem je dosáhnout udržitelného růstu a rozvoje prosazováním více vyrovnaného a harmonického rozvoje výroby a tržní infrastruktury, čl. 4 směry spolupráce – průmysl a energetika, zemědělství, potravinová bezpečnost a rozvoj venkova, ekonomická a sociální spolupráce – 6.g) spolupráce v turistice a ve správě a rozvoji divoké přírody, b) spolupráce v rozvoji a správě přírodních zdrojů, energetiky a životního prostředí, čl. 6 – základní principy, f) účast veřejnosti na rozvoji, g) vláda práva, h) prosazování demokratického systému vládnutí, čl. 14 a 15-	priorit - odstranění bariér mobility, vybudování konkurenceschopných výrobních kapacit, odstranit nedostatky v infrastruktuře související se zásobováním, mír a bezpečnost, integrování průřezových problémů – otázky žen, mládeže, socioenvironmentální zdraví, změna klimatu, znalostní společnost, statistika, pomoc pro obchod, institucionální rozvoj)	klimatu, zemědělské programy, infrastruktura, Zemědělská politika COMESA (2002)	klimatu	Technický výbor pro turistiku a divokou přírodu

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	Mezivládní výbor a technické výbory, b) zemědělství, d) energetika, f) průmysl, i) přírodní zdroje a životní prostředí, j) turistika a divoká příroda, čl. 94 – spolupráce meteorologických služeb, kapitola 13 – spolupráce při rozvoji energetiky včetně obnovitelné, kapitola 16 – spolupráce při rozvoji přírodních zdrojů včetně jejich udržitelného využívání, odpady, změna klimatu, kapitola 17 – spolupráce při rozvoji vědy a technologií včetně šetrných k životnímu prostředí, kapitola 18 – spolupráce v zemědělství a při rozvoji venkova (včetně boje proti suchu a desertifikaci)				
Hospodářské společenství zemí velkých jezer - CEPLG	Smlouva zakládající společenství v r. 1976 a obnovující v r. 2007 nezmiňuje specificky životní prostředí a udržitelný rozvoj	Hlavní oblasti spolupráce – mír a bezpečnost, demokracie a dobré vládnutí, zemědělství, energetika, infrastruktura a spoje, vzdělání a výzkum	Vzhledem k omezeným prostředkům a kapacitám nepřijaty specifické sektorové strategické dokumenty, je postupováno projektově	Ochrana životního prostředí zohledněna v posuzování a schvalování jednotlivých projektů, především v oblasti energetiky (obnova zničených hydroelektráren)	Konference hlav států a vlád, rada ministrů, výkonný sekretariát, odbor zemědělství
Organizace Indického oceánu - IOC	Všeobecná dohoda zakládající organizaci z r. 1984 stanovuje	Strategické směry ekonomické spolupráce (1989), Nové strategické směry spolupráce	Udržitelnost životního prostředí a udržitelné využívání přírodních	Regionální program udržitelného managementu příbřežních zón na léta	Rada ministrů, Výbor pro hodnocení životního prostředí a

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	udržitelnou spolupráci v oblastech: 1) diplomacie, 2) hospodářství a obchod, 3) zemědělství, rybolov a životní prostředí, 4) kultura, věda, spravedlnost rozvoje	(2005) – určují 6 hlavních oblastí, mj. životní prostředí a přírodní zdroje (oblast 4) zahrnující biodiverzitu, pobřežní zóny, oceány, korálové útesy, vzdělávání a zvyšování povědomí o nutnosti ochrany, znečištění moří, udržitelné nakládání s odpady), Globalizace a budoucnost regionální integrace IOC (2008)	zdrojů zohledněno ve strategických směrech č. 2 – hospodářství, obchod, infrastruktura a vymýcení chudoby, č. 3 – rybolov, zemědělství a energetika, č. 5 – lidský rozvoj a regionální bezpečnost – prevence a zvládnání přírodních katastrof	2007-2011, Vybudování sítě chráněných mořských oblastí v letech 2006-2010, Management mořských dopravních tras a ochrana před znečištěním mořského životního prostředí na léta 2008-2012, Africký monitoring životního prostředí pro udržitelný rozvoj na léta 2007-2011, Regionální adaptace na změnu klimatu na léta 2008-2011, Regionální iniciativa na adaptaci drobného zemědělství na změnu klimatu prostřednictvím aplikace agroekologie na léta 2010-2013, Regionální program rybolovu – smartfishing na léta 2011-2015, Prevence a management rizik přírodních a lidskou činností zapříčiněných katastrof na léta 2011-2017	přírodních zdrojů
Alžírsko	Ústava z r.1996 (není zmínka o udržitelném rozvoji, životní prostředí články 12 a 17, úloha státu)	Národní strategie životního prostředí a udržitelného rozvoje na léta 2002-2012 (2002), Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Alžírsku na léta 2007-2011 (UNDAF), Strategie růstu (2011)	Integrovaná strategie snižování chudoby a rozvoje venkova (2008-2020), Národní strategie územního plánování, Národní plán rozvoje rybolovu a akvakultury	Akční program životního prostředí, Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti (1997, rev. 2005), zákon o kontrole energetiky (1999), Národní plán zalesňování na léta 1999-2018 (1999), zákon o odpadech (2001), zákon o	Nejvyšší rada pro životní prostředí a udržitelný rozvoj (1994), ministerstvo územního plánování, životního prostředí a turistiky, ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova, ministerstvo vnitra a místních komunit, ministerstvo rybolovu, ministerstvo vodních zdrojů, ministerstvo energetiky a

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
				územním plánování a udržitelném rozvoji (2001), zákon o rozvoji a správě pobřežních zón (2002), zákon o ochraně mořské a pobřežní biodiverzity (2002), zákon o plánování nových měst (2002), zákon o ochraně životního prostředí v rámci udržitelného rozvoje (2003), zákon o ochraně horských oblastí (2004), Plán ochrany horských oblastí na léta 2010-2014, Národní program boje proti desertifikaci, zákon o obnovitelných zdrojích energie v rámci udržitelného rozvoje (2004), zákon o ochraně a rozvoji zelených ploch (2007)	dolů, Národní agentura ochrany přírody, Komisařát pro rozvoj zemědělství saharských oblastí, Národní středisko rozvoje biologických zdrojů, Národní agentura pro změnu klimatu, Národní úřad pro studium rozvoje venkova, Národní observatoř pro životní prostředí a udržitelný rozvoj, Fond životního prostředí a odstraňování znečištění, Národní fond územního plánování udržitelného rozvoje, Fond pro boj s desertifikací, Fond na ochranu pobřeží, Fond na ochranu savan, Fond na ochranu stepí
Angola	Ústava z r. 2010 (čl. 2 – demokratický právní stát, čl. 3 – stát vykonává suverenitu nad půdou, vnitřními a vnějšími vodami, vzdušným prostorem, zdroji na zemi i pod zemí, na mořském dně, v mořském šelfu a v námořní ekonomické zóně, stát vykonává svou jurisdikci a práva nad zachováním, rozvojem a využíváním přírodních,	Střednědobý rozvojový plán na léta 2009-2013 (priorita č. 1 – zlepšení kvality životních podmínek, likvidace chudoby, zlepšení služeb včetně sanitárních, č. 3 – zajištění udržitelného ekonomického růstu a budování občanské společnosti), Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Angole na léta 2009-2013 (UNDAF – priority – dobré vládnutí, zlepšení sociálních sektorů, udržitelný ekonomický rozvoj	Národní strategie a akční plán potravinové bezpečnosti a výživy, Národní strategie akční plán boje proti HIV/AIDS	Zákon o životním prostředí (1989, rev. 1999), Nařízení o posuzování vlivů na životní prostředí, Projekt podpory environmentálního sektoru na léta 2009-2014 za podpory AfDB, Národní strategie biologické rozmanitosti (2006), zákon o odpovědnosti za stav životního prostředí (2011), prezidentský dekret o vytvoření Fondu ropy na financování rozvoje vodního	ministerstvo životního prostředí, ministerstvo zemědělství, rozvoje venkova a rybolovu, ministerstvo geologie, dolů a průmyslu, ministerstvo rozvoje měst, ministerstvo teritoriální správy, Národní institut biologické rozmanitosti (INABIO), Fond životního prostředí

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	<p>biologických a nebiologických zdrojů na souši i na moři v souladu s národním a mezinárodním právem, čl. 5 – územní organizace státu může být uzpůsobena mj. i s ohledem na ekologické zájmy, čl. 15 – půda musí být využívána účelně a v souladu s principy udržitelného rozvoje, čl. 16 – přírodní zdroje pevné, kapalné i plynné na zemi, pod zemí, v teritoriálních vodách....pod angolskou jurisdikcí jsou majetkem státu, který určí podmínky koncese, průzkumu, těžby v souladu s ústavou, národním a mezinárodním právem, čl. 21 – mezi zákonné povinnosti státu patří prosazovat blahobyt, vymýcení chudoby, harmonický a udržitelný rozvoj, ochraňovat životní prostředí, přírodní zdroje a historické, kulturní a umělecké dědictví, prosazovat udržitelné</p>	<p>pro chudé, integrovaný rozvoj venkova, životní prostředí a změna klimatu)</p>		<p>sektoru a energetiky (2011), Strategický plán managementu rizik (2011), prezidentský dekret o civilní ochraně (2011)</p>	

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	<p>zlepšení indexu lidského rozvoje, prosazovat excelenci, kvalitní inovaci, podnikání, účinnost a modernizaci výkonu občanů, institucí, společností a služeb, čl. 39 – env. práva, právo žít ve zdravém a neznečištěném životním prostředí, povinnost ho chránit a uchovávat, stát podnikne všechna opatření k ochraně životního prostředí a druhů flory a fauny, k udržení ekologické rovnováhy, k racionálnímu využití přírodních zdrojů v rámci udržitelného rozvoje a práva budoucích generací, poškození životního prostředí je trestné, čl. 78 – práva spotřebitele, čl. 89 – ekonomické aktivity nesmí ohrozit ochranu spotřebitele, čl. 91 musí zohledňovat udržitelný rozvoj a ochranu životního prostředí, čl. 95 – veřejným vlastnictvím jsou mj. voda, biologické zdroje, vzdušný prostor, nerostné suroviny,</p>				

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, zakládacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	pobřeží, chráněná území a národní parky, čl. 192 – vytvoření funkce ombudsmana, čl. 29 – odpovědnost místní samosprávy v oblasti vod, bydlení, životního prostředí a sanitárních služeb)				
Benin	Ústava z r. 1990 (článek 9 – každý člověk má právo na rozvoj a na plné uspokojení svých materiálních potřeb, článek 27 – každý člověk má právo na zdravé a udržitelné životní prostředí a má za povinnost ho chránit. Stát pečuje o ochranu životního prostředí, článek 28 – skladování, nakládání a likvidace toxických odpadů a znečišťujících látek z výrobních provozů, průmyslové činnosti a znečištění z malovýroby budou řešeny zákonem, článek 29 – totéž se týká i odpadů a znečišťujících látek pocházejících ze zahraničí).	Strategie růstu a snížení chudoby ve všech sektorech na léta 2006-2011, Strategické směřování rozvoje země 2006-2011, Rámcový program OSN rozvojové pomoci Beninu na léta 2009-2013 (UNDAF – priority urychlení ekonomického růstu venkova, snížení chudoby, přístup k základním službám včetně zásobování vodou a sanitaci, management přírodních katastrof, změna klimatu, dobré vládnutí)	Plán rozvoje místních komunit, Desetiletý plán rozvoje školství 2006-2015, Národní program boje proti HIV/AIDS	Národní politika ochrany a rozvoje přírodních zdrojů (1990), Akční plán ochrany a rozvoje přírodních zdrojů (1998), Akční plán životního prostředí (každoroční a složkový), Rámcový zákon o životním prostředí (1999, revidovaný 2006), Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti (2002), zákon o posuzování vlivů na životní prostředí (2006), Národní plán rozvoje sanitárních služeb 2007-2013	Národní komise udržitelného rozvoje (1999), Ministerstvo životního prostředí, urbanismu a bydlení, Národní rada pro národní strategii biologické rozmanitosti, Rada pro hospodářské, sociální a kulturní záležitosti
Botswana	Ústava z r. 1966 (naposledy změněna v r.	„Vize pro Botswanu r. 2016“ (1996, strategie udržitelného	Politika rozvoje venkova, Privatizační politika	zákon o státní půdě (1966), zákon o převodu tradičních	ministerstvo životního prostředí, divoké zvěře a turistiky,

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	2002), není zmiňován udržitelný rozvoj ani životní prostředí)	rozvoje), „Excelentní Botswana. Strategie ekonomické diversifikace a udržitelného růstu a její akční plán“ (2006, 2008) – jen krátce zmíněno, že diversifikace ekonomiky a její růst nesmí vést k degradaci životního prostředí (str. 34), 10. Národní rozvojový plán na léta 2010-2016 (4. Priorita životní prostředí, ekosystémový management a změna klimatu), Rámcový program OSN pro rozvojovou pomoc Botswaně na léta 2010-2016 (obsaženo životní prostředí)	(2000) a akční plán (2005)	práv na nerostné suroviny nacházející se na kmenových územích prezidentovi republiky a botswanskému státu (1967), zákon o vodě (1968), lesní zákon (1968, 1976), zákon o atmosférickém znečištění z průmyslové činnosti (1971), zákon o zdraví (1971), zákon o ochraně zemědělských zdrojů (1974), zákon na ochranu ryb (1975), zákon o prevenci a ochraně před požáry travních porostů (1978), Strategie nakládání s odpady (1997), zákon o odpadech (1999), zákon o územním plánování měst a venkova (1980), zákon o ochraně divoké přírody a o národních parcích (1992), Akční plán životního prostředí, Národní strategie ochrany biodiverzity a její akční plán (1996, rev. 2005, 2007), zákon o turistice (1992, a nařízení 1996), zákon o dolech a nerostných surovinách (1977, 1999), založení Stálé komise povodí řeky Okavango, Politika ochrany mokřadů a strategie její implementace	ministerstvo nerostných surovin, energetiky a vodních zdrojů, ministerstvo zemědělství, ministerstvo půdy a bydlení, Rada plánování měst a venkova, Rada protiradiační ochrany, Rada rozvoje turistiky, Rada rozvoje technologií, Botswanský institut pro analýzu politického rozvoje, Botswanské národní středisko produktivity

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
				(2001), zákon o posuzování vlivů na životní prostředí včetně SEA (2005), První environmentální výhled Botswany (2009), Národní strategie environmentální výchovy a její akční plán, Botswanský národní plán nakládání s odpadními vodami a sanitací, Komunitárně založený management přírodních zdrojů (2002)	
Burkina Faso	Ústava z r. 1991 (v preambuli zmíněno životní prostředí, v čl. 14 přírodní zdroje uznány jako národní dědictví, čl. 15 uznává právo na životní prostředí jako základní lidské právo, v čl. 101 určena pravidla jeho ochrany)	Rámcová strategie boje proti chudobě (2000, aktualiz. 2003), Burkina Faso 2025 (2010), Strategie urychleného a udržitelného rozvoje (2009, mezi prioritami rozvoj ekonomické infrastruktury, místní rozvoj, dobré vládnutí, přístup k vodě a k sanitárním službám, potravinová bezpečnost, management rizik), Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Burkina Faso na léta 2011-2015 (mezi prioritami urychlení ekonomického růstu a prosazování udržitelného rozvoje, životní prostředí, boj se změnou klimatu, efektivní vládnutí)	Národní program zalesňování venkova (1991), Národní program boje proti suchu a desertifikaci (1991), Důlní strategie (1996), Státní politika a strategie sanitárních služeb – přístup k zásobování vodou a sanitárním službám (2007), Strategie rozvoje energetických služeb (2000), Národní politika zajištění financování rozvoje venkova (2007), Dobrovolná iniciativa transparentnosti v rozvoji těžebního průmyslu (2008), Národní akční plán rozvoje základního školství, Akční plán	Národní akční plán životního prostředí (1991), Důlní zákon (1997), Lesní zákon (1997), Národní plán životního prostředí pro udržitelný rozvoj (2000), Zákon o veřejném zdraví (1994), Zákon o pesticidech (1996), Zákon o životním prostředí (1994, nový 1997) s definicí udržitelného rozvoje a životního prostředí, Národní akční plán změny klimatu (2000), Národní akční plán ochrany biologické rozmanitosti (2000), Akční plán likvidace POPs (2007), Program zlepšení bezpečnosti potravin (2007), založení Národní agentury ochrany proti radiaci (2007)	ministerstvo životního prostředí (1977) a udržitelného rozvoje (2000), Národní rada pro otázky životního prostředí a udržitelného rozvoje jako poradní orgán (1994), Národní rada pro otázky vod (1994), Národní agentura pro biologickou bezpečnost (2007)

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
			efektivnosti zahraniční pomoci, Národní systém územního plánování, Strategie boje proti HIV/AIDS, Národní genderová politika		
Burundi	Ústava z r. 2005 (termín udržitelný rozvoj nepoužit, v preamuli zmíněna dobrá správa a řízení, zmiňován jen ekonomický a sociální rozvoj, čl. 14 právo na rozvoj a plnohodnotný rozvoj osobnosti, čl. 38 všichni občané právo na uspokojení ekonomických, sociálních a kulturních potřeb v závislosti na zdrojích země, čl. 52 občan povinnost přispívat k harmonickému rozvoji země, čl. 55 povinnost občana chránit veřejné statky, čl. 257 vytvoření Hospodářské a sociální rady k vypracování rozvojového plánu státu a jeho správních jednotek)	Vize Burundi 2025 (2007 – prioritou konsolidace a upevnění národní jednoty, dosažení stabilního ekonomického a sociálního růstu), Národní akční program boje s chudobou na léta 2001-2010 (část životního prostředí, přístup k vodě a sanitárním službám), Rámcová strategie boje proti chudobě (2006), Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Burundi na léta 2010-2014 (mezi prioritami oživení ekonomického a sociálního rozvoje na úrovni komunit, přístup k vodě, dobré vládnutí a mír, potravinová bezpečnost)	Národní politika potravinové bezpečnosti a rozvoje venkova, Národní strategie konsolidace míru (2007)	Národní strategie životního prostředí 2006-2010, Národní strategie a akční plán ochrany biologické rozmanitosti (2006), Národní strategie boje proti desertifikaci a akční plán plnění UNCCD (2006), Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (2007), Národní strategie nakládání s půdou, Národní platforma pro snižování a zvládání rizik katastrof	ministerstvo vod, životního prostředí, půdy a urbanistického plánování, ministerstvo plánování a obnovy, ministerstvo veřejného zdraví, ministerstvo energetiky a dolů, ministerstvo obchodu, průmyslu a turistiky, ministerstvo decentralizace a komunitárního rozvoje, Komise povodí jezera Čadu
Čad	Ústava z r. 1996,	Národní strategie snížení	Integrovaný plán rozvoje	Národní program životního	ministerstvo životního prostředí a

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, zakládacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	revidovaná v r. 2005 (termín udržitelný rozvoj nepoužit, čl. 47 právo na zdravé životní prostředí, čl. 48 stát a územní decentralizované správní jednotky musí chránit životní prostředí, skladování, nakládání a likvidace nebezpečných toxických odpadů a znečišťujících látek budou řešeny zákonem, jejich dovoz, tranzit, nakládání s nimi z cizích států je na území státu zakázáno, stát vykonává hlavní a stálý dozor nad vším bohatstvím a přírodními zdroji v zájmu blahobytu národa, může však předat exploataci přírodních zdrojů soukromým subjektům, čl. 52 občan má povinnost chránit životní prostředí, čl. 209 územní decentralizované správní jednotky mají v pravomoci územní plánování a ochranu životního prostředí)	chudoby do r. 2015 (první prioritou prosazování dobrého vládnutí, pátá prioritou obnova a ochrana ekosystémů), Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Čadu na léta 2012-2016 (ochrana životního prostředí zahrnuta jako prioritní)	venkova, Úplný národní program potravinové bezpečnosti, Národní strategie dobrého vládnutí, Národní program boje proti HIV/AIDS	prostředí	přírodních zdrojů, ministerstvo vod, ministerstvo zemědělství a zavlažování, ministerstvo dolů a geologie, ministerstvo ropy a energetiky, ministerstvo mikrofinancí a snižování chudoby, ministerstvo veřejného zdraví
Džibuti	Ústava z r. 1992 (žádná zmínka o udržitelném rozvoji a ochraně	Národní akční program rozvoje (2001-2010), Národní iniciativa společenského	Národní plán rozvoje zdravotnictví na léta 2002-2011 (2000),	Národní akční plán životního prostředí (1994, 2000), Rámcový zákon o	ministerstvo lidských sídel, urbanismu, životního prostředí a územního plánování (1993),

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	životního prostředí, Africká charta práv člověka národů součástí Ústavy)	rozvoje do r. 2015 (2007, prioritou přístup k základním sociálním službám, ochrana životního prostředí a boj proti změně klimatu), Strategie boje proti chudobě (2003, priority mj. udržitelný rozvoj na místní úrovni, dobré vládnutí, přístup k vodě a sanitárním službám), Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Džibuti na léta 2008-2012 (mezi prioritami přístup k sanitárním službám a dobré vládnutí)	Národní program rozvoje turistiky	životním prostředí (2000), zákon o rybolovu (2002), zákon o vodách, Národní akční plán na posílení národních kapacit v otázkách životního prostředí na léta 2009-2020 (2004), nařízení o ochraně biologické rozmanitosti (2004), nařízení o EIA (2004), nařízení o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, nařízení o ochraně biologické rozmanitosti a vyhlášení chráněných oblastí na souši a na moři (2004), Program ochrany Rudého moře a Adenského zálivu, Národní program boje proti desertifikaci (2000), Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti, Národní program boje proti změně klimatu	Národní komise pro udržitelný rozvoj (2004), Národní výbor pro životní prostředí
Egypt	Ústava z r. 1971 (revid. 1980, 2005, 2007), žádná ustanovení o udržitelném rozvoji a životním prostředí	Národní pětiletý rozvojový plán 2007-2012, Vize, cíle, strategie a vládní politika (2009), Káhirska agenda akcí: Vzájemná strategie pro rozvojovou spolupráci (2009), Situační analýza: Hlavní výzvy pro Egypt (2010), Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Egyptu na léta 2012-2016 (mezi prioritami	Strategie rozvoje venkova, Národní strategie potravin a výživy, Národní strategický plán krizového řízení, Národní politika mládeže (2004)	Rámcový zákon o životním prostředí (1994, 2009), Národní akční plán ochrany životního prostředí 2002-2017 (2002), Projekt snižování znečištění životního prostředí na léta 2007-2012, Program boje proti změně klimatu na léta 2008-2011, Národní strategie adaptace na změnu	ministerstvo životního prostředí, Egyptská agentura pro záležitosti životního prostředí, Fond ochrany životního prostředí, Nejvyšší rada pro ochranu řeky Nilu a vodních cest před znečištěním, Nejvyšší egyptská rada pro energetiku, ministerstvo vodních zdrojů a zavlažování, ministerstvo zemědělství a reklamace půdy, ministerstvo elektrifikace a

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
		udržitelnost životního prostředí a udržitelné nakládání s přírodními zdroji)		klimatu, Národní strategie nízkouhlíkové ekonomiky, Program rozvoje nových a obnovitelných zdrojů energie, Národní plán pro vodní zdroje (2003), Národní strategie pro sanitární služby ve venkovských oblastech, Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti (1998, rev. 2001)	energetiky, ministerstvo ropného průmyslu, ministerstvo obchodu a průmyslu, ministerstvo hospodářského rozvoje, ministerstvo dopravy, ministerstvo zdravotnictví, Národní institut oceánografie a rybolovu, Národní institut dopravy, Ústřední department změny klimatu, Národní výbor pro mechanismus čistého rozvoje, Národní agentura pitné vody a sanitací, Generální agentura pro plánování měst, Národní středisko jaderné bezpečnosti a kontroly radiace, Agentura jaderné energie, Středisko čistší produkce, Národní středisko pro výzkum radiace a technologií
Etiopie	Ústava z r. 1994 (článek 43 - právo na udržitelný rozvoj, články 43, 44 - právo na čisté a zdravé životní prostředí, 51 - pravomoci federální vlády v oblasti životního prostředí, 55 - federálního parlamentu v oblasti životního prostředí, článek 92-Environmentální cíle)	Program udržitelného rozvoje a snižování chudoby (2002), Národní rozvojový plán 2005-2015, Transformační plán růstu 2010/2011-2014/2015 (mezi prioritami přístup k základním sociálním službám včetně zásobování vodou a sanitárním službám, dobré vládnutí, zvládání rizik), Plán urychleného a udržitelného rozvoje s cílem likvidace chudoby (2005-2010, 2011-2015), Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Etiopii na léta 2012-2015 (mezi prioritami udržitelný	Strategie rozvoje průmyslu, Strategie rozvoje měst, Strategie industrializace prostřednictvím rozvoje zemědělství, Národní politika společenského rozvoje - budování kapacit veřejného sektoru (2004), Sektorový rozvojový plán pro ženy a děti na léta 2011-2028, Národní plán genderu a rozvoje na léta 200-2010, Program rozvoje sektoru školství, Program sociální sítě ve výrobním sektoru,	Zákon o životním prostředí a složkové zákony, Akční program životního prostředí (1997) součástí Plánu urychleného a udržitelného rozvoje a Národního rozvojového plánu, Etiopský strategický investiční rámec pro udržitelný management půdy, Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti (1997, rev. 2006), Politika managementu rizik katastrof (2012), Národní program adaptace na změnu klimatu (2005), Národní mitigační	Agentura ochrany životního prostředí (1995), Environmentální rada pod řízením předsedy vlády, ministerstvo vod a energetiky, ministerstvo zemědělství

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
		ekonomický růst, snížení rizik přírodních katastrof, boj proti změně klimatu, přístup k základním sociálním službám, k zásobování vodou a k sanitárním službám)	Rozšířený program rozvoje zdravotnictví, Program propojení venkova (elektrifikace)	program změny klimatu (2005), zákon o sdělovacích prostředcích a svobodě informací (2008), zákon o posílení úlohy a postavení organizací občanské společnosti (2009)	
Eritrea	Ústava z r. 1997 (velmi moderní, čl. 7 – demokratické principy, včetně rovných příležitostí participovat na vedení země, vládnutí odpovědné a transparentní, čl. 8 – zajistit vyrovnaný a udržitelný rozvoj v celé zemi, zlepšovat život člověka udržitelným způsobem, brát v úvahu zájem nynější a budoucích generací, stát zodpovědný za správu půdy, vod, ovzduší a přírodních zdrojů a za zajištění jejich správy vyrovnaným a udržitelným způsobem, musí zajistit účast lidu na ochraně životního prostředí)	Prohlášení o makroekonomické politice (1994, obsaženo i životní prostředí, udržitelné nakládání s půdou), Prozatímní strategie snižování chudoby (2004, mezi prioritami přístup k základním sociálním službám – přístup k zásobování vodou a k sanitárním službám, potravinová bezpečnost), Rámec a program národní ekonomické politiky – Národní rozvojový plán (1998), Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Eritreji na léta 2007-2011 (mezi prioritami přístup k základním sociálním službám, potravinová bezpečnost, management rizik katastrof, hlavně sucha)	Strategie dosažení potravinové bezpečnosti, Program rozvoje sektoru školství, Národní akční program zásobování vodou, Národní akční program gendru, Národní politika zdraví	Národní akční program životního prostředí (1995), Proklamace o využití půdy (1994), nařízení o ropě a nerostných zdrojích (1995), nařízení o ropě (1996), nařízení o udělování licencí k využívání nerostných a přírodních zdrojů (1996), nařízení o místní správě (1998), nařízení o přístupu a právu na informace (1996), nařízení o rybolovu (1998), zákon o životním prostředí (2000)	Eritrejská agentura životního prostředí (1996), ministerstvo půd, vod a životního prostředí (1997), ministerstvo mořských zdrojů, ministerstvo zemědělství, ministerstvo turistiky, ministerstvo národního rozvoje
Gabon	Ústava z r. 1991 (nepoužívá termín udržitelný rozvoj, v úvodu Ústavy	Strategie snižování chudoby na léta 2007-2011 (2006), Strategie Gabon 2025 (1996) - “Gabon průmyslový, Gabon	Národní plán rozvoje sanitárních služeb, Národní politika zaměstnanosti, Národní	Národní akční plán životního prostředí (2001) - „Zelený Gabon“, Národní strategie ochrany biologické	ministerstvo bydlení, urbanismu, životního prostředí a udržitelného rozvoje, ministerstvo zemědělství a rozvoje

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	stanoveno, že stát zajišťuje ochranu přirozeného životního prostředí (bod 8), v případě přírodních katastrof zajišťuje solidaritu s postiženými (bod 20), čl. 42 stanoví, že vláda i parlament se posílí na vytváření rámců ochrany přírody a životního prostředí, čl. 103 ustavuje Hospodářskou a sociální radu, která stanoví základní směry hospodářského rozvoje státu včetně politiky životního prostředí)	zelený, Gabon se službami s přidanou hodnotou”, Hospodářská a sociální politika “Víra v budoucnost” (prioritou m.j. vybudování kvalitní infrastruktury, demokratické vládnutí, decentralizace, boj proti chudobě), Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Gabonu na léta 2012-2016 (mezi prioritami dobré vládnutí, prosazování sociálního rozvoje včetně ochrany přírodního dědictví, biologické rozmanitosti, ochrany přírodních zdrojů a boje proti změně klimatu)	strategie rozvoje statistiky do r. 2015	rozmanitosti (1999), Akční plán ochrany tropického lesa (1985), zákon o zákazu sportovního lovu divokých zvířat na území přírodních rezervací (1944), zákon o vodách (1982), zákon o životním prostředí (1993), nařízení o rybolovu (1994), vyhláška o ochraně a lovu sardinek a krevet (1999), zákon o lesích (2001), zákon o národních parcích (2002)	venkova, ministerstvo lesního hospodářství, vod a rybolovu, Národní komise udržitelného rozvoje, Výbor pro rybolov ve středně východním Atlantiku, Konference o ekosystémech hustých a deštných lesů střední Afriky
Gambie	Ústava z r. 1997 se změnami v r. 2002 (termín udržitelný rozvoj nepoužit, kapitola XIV. ustanovuje Komisi pro půdu, kapitola XV. “Místní samospráva a tradiční vládcí” uděluje místní samosprávě a tradičním vládcům pravomoci v oblasti ochrany životního prostředí – čl. 192 (3), (g), kapitola XX. “Vedoucí principy státní politiky” – právně	Strategie snižování chudoby 2002-2012, Gambijská ucelená vize 2020 (1996), Program urychleného růstu a zaměstnanosti na léta 2012-2015 (prioritami dosažení 10% ek. růstu do r. 2015, rozvoj zemědělství a dosažení potravinové bezpečnosti, posílení vládnutí a institucí, vyšší sociální ochrana), Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Gambii na léta 2012-2016 (prioritami snížení chudoby a zlepšení sociální ochrany, ochrana životního prostředí,	Zdravotní politika (1994, 2011), Národní lesní politika (1995), Národní politika a program dobrého vládnutí na léta 1999-2004, Politika zemědělství a přírodních zdrojů na léta 2001-2020, Národní dopravní politika, Národní politika podpory středního a drobného podnikání (2009), Národní genderová politika,	Zákon o řízení ochrany životního prostředí (1994), Národní akční plán životního prostředí (1992), složkové zákony včetně zákona o EIA, Národní program adaptace na změnu klimatu (2007), Plán rozvoje územního plánování	ministerstvo/státní sekretariát lesnictví a životního prostředí, ministerstvo rybolovu a vodních zdrojů, ministerstvo zemědělství, ministerstvo financí a hospodářství, ministerstvo zdravotnictví, ministerstvo místní správy a půdy, ministerstvo obchodu, průmyslu a zaměstnanosti, ministerstvo veřejných prací, výstavby a infrastruktury, Ekonomická a sociální rada, Národní rada správy životního prostředí,

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	nevyhnutelné, v ekon. cílech zahrnuta ochrana životního prostředí pro budoucí pokolení (4), (d), a spolupráce s ostatními státy a institucemi při ochraně globálního životního prostředí (e), v sociálních cílech čl. 216 uvedena úloha státu jako facilitátora rovného přístupu k čisté a nezávadné vodě, v povinnostech občanů čl. 220 (1), (j) uvedena ochrana životního prostředí Gambie)	management rizik, základní sociální služby, vládnutí a lidská práva)			
Ghana	Ústava z r. 1992 (není zmínka o udržitelném rozvoji, čl. 36 (10) stát bude chránit životní prostředí i pro budoucí generace, čl. 37 (2), občan má právo aktivně participovat na rozvojových procesech, čl. 41 (k) občan má povinnost chránit životní prostředí)	Vize Ghany 2020, Strategie růstu a snižování chudoby 2006-2009, Ghanská agenda společného růstu a rozvoje na léta 2010-2013 (2010), Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Ghaně na léta 2012-2016 (prioritami potravinová bezpečnost a výživa, udržitelné životní prostředí, energetika a lidská sídla, lidský rozvoj a zlepšení výrobních kapacit, sociální služby, transparentní a zodpovědné vládnutí)	Národní politika ochrany půdy (1999), Národní akční plán boje proti suchu a desertifikaci (2008), Národní plán managementu fertility půdy (1999), Národní politika těžebnictví (2006), Národní strategický plán energetiky, Směrnice pro EIA a SEA pro energetický, ropný a plynářský sektor, Národní bytová politika, Strategický plán ghanského školství na léta 2003-2015, Ghanský	Zákon o ochraně životního prostředí (1994), Národní akční plán životního prostředí (1994), EIA legislativa (1999), Zákon o půdě (1962 ve znění pozdějších změn), Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti (1995, 2002), Národní strategie adaptace na změnu klimatu (nová, 2011), Národní program zásobování komunit vodou a sanitárních služeb (1994), Národní vodní politika (2004), Zákon o nerostných surovinách a těžbě (2006)	ministerstvo životního prostředí, vědy a technologie, Agentura životního prostředí (1974), ministerstvo zemědělství a potravin, ministerstvo financí a hospodářského plánování, ministerstvo zdravotnictví, ministerstvo místní správy a rozvoje venkova, ministerstvo turistiky, ministerstvo obchodu a průmyslu, Agentura managementu vod, Národní lesnická agentura, Komise pro vodní zdroje (1996), Agentura pro zásobování komunit vodou a sanitární služby, Národní výbor pro změnu klimatu

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
			strategický plán efektivnosti pomoci		
Guinea	Ústava z r. 2010, udržitelný rozvoj nezmiňován, čl. 16 - právo občanů na zdravé a udržitelné životní prostředí a povinnost ho chránit, stát zajišťuje ochranu životního prostředí, čl. 17 – import, skladování a likvidace toxického odpadu na území státu je zločin proti státu, sankce budou určeny zákonem, čl. 72 – prezident a parlament se navzájem informují mj. o kulturním rozvoji a ochraně životního prostředí, čl. 123 vytvoření Hospodářské a sociální rady, která plánuje ekonomický rozvoj státu, čl. 131 vytvoření Vysoké rady místních kolektivit, které mají zodpovědnost za vypracování návrhů na zlepšení ochrany životního prostředí	Národní strategie udržitelného rozvoje (1996), Vize Guinea 2020 (1997), Prozatímní strategie snižování chudoby (2001), Strategie rozvoje a snižování chudoby (2005), Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Guineji na léta 2012-2016 (prioritami posílit bezpečnost v zemi a v subregionu zlepšení kvality vládnutí, vytvoření vhodných podmínek pro lidský rozvoj včetně ochrany životního prostředí, přírodních zdrojů a dosažení potravinové bezpečnosti, zlepšení přístupu k základním sociálním službám včetně zásobování vodou a sanitárním službám)	Národní program rozvoje zemědělství (1991, 2007), Program ekonomických a finančních reforem (1992), Národní program decentralizace a posílení občanské společnosti, Politika lidského rozvoje (1995), Národní program udržitelného lidského rozvoje (1997), Národní politika zdraví, Plán podpory žen (1998), Strategický plán výzkumu zemědělství na léta 1995-2010, Rámcový program rozvoje chovu dobytka na léta 2000-2006, Národní politika rybolovu a akvakultury (2008), Národní energetická politika (2008), Národní politika udržitelného rozvoje turistiky	Akční plán životního prostředí (18, 1994), zákon o vodách (1994), zákon o mořském rybolovu (1994), zákon o lesích (1999), Národní lesnický plán (1989, 1999), zákon o životním prostředí včetně ustanovení o EIA (1995, 2005), zákon o ochraně divoké fauny a o regulaci lovu (1997), zákon o pastevectví (1995), zákon o chovu dobytka (1995), Integrovaný program správy přírodních zdrojů povodí řek Nigeru a Gambie (2000, 2005, 2010), Systém udržitelného managementu mangrovníků (1989), Program ochrany šimpanzů (2005), Národní program adaptace na změnu klimatu (2007), Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti (2001), Národní akční plán boje proti desertifikaci (2000)	ministerstvo životního prostředí, vod a lesů, ministerstvo rozvoje měst, sídel a výstavby, ministerstvo zemědělství, ministerstvo dolů a geologie, ministerstvo rybolovu a akvakultury, ministerstvo zdraví a hygieny, Národní rada pro životní prostředí
Guinea-Bissau	Ústava z r. 1996, udržitelný rozvoj ani ochrana životního prostředí nezmiňovány,	Strategie snížení chudoby na léta 2007-2011 (2006, prioritami posílení vládnutí, modernizace veřejné správy,	Národní lesní politika (2011), Politika vod a sanitace (2012)	Národní akční program životního prostředí na léta 2004-2014 (2004), Národní plán adaptace na změnu	státní sekretariát životního prostředí a udržitelného rozvoje (2009)

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	pouze čl. 8 – suverenita republiky nad přírodními zdroji	zajištění ekonomického růstu, zlepšení přístupu k sociálním službám včetně k vodě a sanitárním službám), Rámec OSN pro rozvojovou pomoci Guneji-Bissau na léta 2008-2012 (prioritami vládnutí a budování právního státu, ekonomický růst a snížení chudoby včetně šetrného přístupu k životnímu prostředí, zlepšení sociální ochrany včetně přístupu k základním službám – zásobování vodou a sanitární služby, udržitelné zemědělství, management rizik přírodních katastrof)		klimatu (2009), Národní program ochrany biologické rozmanitosti (2001, 2009), Národní akční plán boje proti desertifikaci a deforestaci	
Jihoafrická republika	Ústava 1996, posled. rev. 2009 (moderní, životní prostředí a udržitelný rozvoj obsaženy, preambule – cílem zlepšit kvalitu života, čl. 24 – každý právo na životní prostředí, které neškodí zdraví a blahobytu, chránit životní prostředí ve prospěch nynější a budoucí generace prostřednictvím účinné legislativy a dalších opatření s cílem prevence znečištění a degradace životního prostředí, prosazovat zachování	Národní rozvojový plán - Vize 2030 (2008) – hlavní cíle likvidace chudoby a snížení ekonomické a sociální nerovnosti, Střednědobý strategický rámec na léta 2009/10-2014/15 (2008) - prioritou č. 9 – životní prostředí: udržitelný management zdrojů a jejich využívání), Nová cesta růstu na léta 2010-2020 (2010, zelená ekonomika jako jedna z možností růstu), Rámec OSN pro rozvojovou pomoc JAR na léta 2007-2010 (prioritami demokracie, dobré vládnutí, posílení administrativy,	Bílá kniha o prosazování obnovitelné energie a energetiky čistého rozvoje (2003), Integrovaná strategie čisté energie v domácnostech (2003), Národní strategie rozvoje dovedností na léta 2004-2014, Národní strategie výzkumu a vývoje (2002), Národní politika potravinové bezpečnosti	Implementační strategie kontroly znečištění ze silničních vozidel (2003), Strategie energetické účinnosti (2003), Národní strategie změny klimatu (2004), Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti (2005), Strategie čisté výroby (2005), Strategický plán ochrany životního prostředí 2005-2010, Zelené prohlášení o životním prostředí (2008), Zákon o životním prostředí a složkové zákony, Politika svobodného základního	ministerstvo vod a životního prostředí, Národní centrum čisté produkce

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	životního prostředí, zajistit ekologicky udržitelný rozvoj a ekologické využívání přírodních zdrojů, čl. 25 – zajistit rovný přístup všem k přírodním zdrojům, proto bude provedena pozemková reforma, čl. 26 – právo na přístup k odpovídajícímu bydlení, čl. 27 – právo na přístup ke zdravotní péči, potravinám, vodě a sociální bezpečnosti, čl. 32 – právo na informace, které má stát k dispozici, čl. 146 – odpovědnost národní legislativy za ochranu životního prostředí, čl. 152 – místní samospráva musí prosazovat bezpečné a zdravé životní prostředí)	urychlení ekonomického růstu a rozvoj ve prospěch všech, posílení příspěvku JAR pro celoafrickou agendu, vymýcení chudoby, životní prostředí průřezové)		přístupu k vodě (2001), Strategie průmyslových biopaliv (2007), Strategický směr a rámec politiky změny klimatu (2008), Politika změny klimatu (2011), Jihoafrická iniciativa pro obnovitelné zdroje energie (2011)	
Jižní Súdán	Prozatímní ústava (2011) zahrnuje principy udržitelného rozvoje a udržitelnosti životního prostředí, moderní přístup, preambule – potřeba nakládat s přírodními zdroji udržitelně a efektivně ve prospěch stávající a budoucích generací a	Národní strategie udržitelného rozvoje se připravuje, Strategie snižování chudoby se dokončuje za pomoci OSN a donorů	Legislativa se dokončuje za pomoci OSN a donorů	Zpracovává se za pomoci OSN	ministerstvo životního prostředí, divoké přírody a turistiky, ministerstvo energetiky a těžebnictví, ministerstvo bydlení, půdy a veřejných zařízení, ministerstvo živočišných zdrojů a rybolovu, ministerstvo vodních zdrojů a zavlažování, ministerstvo zemědělství a lesnictví, ministerstvo družstev a rozvoje venkova

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	v zájmu vymýcení chudoby a Rozvojových cílů tisíciletí, čl. 35 – cíl mj. zajištění čisté vody, ekonomické cíle čl. 37 (2) (a) účinná soběstačná ekonomika, (b) ochraňovat a zajistit udržitelné nakládání a využívání přírodních zdrojů včetně půdy, vody, ropy, nerostných surovin, flory a fauny v zájmu lidu, čl. 41 – životní prostředí, právo na zdravé životní prostředí a povinnost ho chránit, čl. 157 - vytvoření Služby ochrany divoké přírody, čl. 158 – vytvoření Protipožární služby, čl. 169-171 – Vlastnictví půdy, její držba a nakládání s přírodními zdroji, čl. 172-174 – udržitelné nakládání se zdroji ropy a plynu.				
Kamerun	Ústava z r. 1996, rev. 2008, nemá ustanovení o udržitelném rozvoji, v preambuli potvrzeno právo na zdravé životní prostředí a povinnost státu a občanů chránit životní prostředí, čl. 54 –	Strategie snižování chudoby na léta 2003-2015 (2003, rev. 2005), Program národního participativního rozvoje, Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Kamerunu na léta 2008-2012 (prioritami podpora růstu, sociální rozvoj, vládnutí,	Strategie rozvoje venkova (2002), Národní program dobrého vládnutí, Politika zaměstnanosti, Strategie školství do r. 2015 (2006), Strategie sektoru zdravotnictví (2001), Program správy	zákon o půdě (1981), zákon o vodách (1988), Národní akční program životního prostředí (1996), rámcový zákon o životním prostředí (1996), Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti (1998, 2002),	ministerstvo životního prostředí a ochrany přírody, Národní konzultativní komise pro životní prostředí a udržitelný rozvoj (1994)

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	vytvoření Hospodářské a sociální rady pro plánování ekonomického rozvoje	prevence a management přírodních katastrof, životní prostředí, integrace ochrany životního prostředí do sektorů, udržitelné využívání přírodních zdrojů, ochrana biologické rozmanitosti, rozvoj venkova)	urbanismu	důlní zákon (2001), zákon o ochraně fauny, flóry, lesu a o rybolovu (2003), zákon o moderních biotechnologiích (2003), Národní akční plán boje proti desertifikaci (2006), Národní plán integrovaného nakládání s přírodními zdroji, Strategie boje proti znečištění životního prostředí (2012)	
Kapverdy	Ústava z r. 1992, revidovaná v r. 2010, moderní v duchu udržitelného rozvoje, čl. 7 ochrana krajiny, přírody, přírodních zdrojů a životního prostředí, čl. 73 – udržitelnost životního prostředí, čl. 254-258 – vytvoření Rady pro ekonomická, sociální a environmentální práva	Národní plán rozvoje na léta 2011-2016, Strategie hospodářského růstu a snižování chudoby na léta 2008-2011 (2007), Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Kapverdám na léta 2012-2016 (mezi prioritami dobré vládnutí, zvýšení konkurenceschopnosti, zlepšení infrastruktury vč. zlepšení územního plánování, ochrany životního prostředí)	Strategie sociální ochrany obyvatelstva (2007), Strategie zdraví do r. 2020 (200), Energetická politika na léta 2008-2020 (2008) – podpora obnovitelných zdrojů energie, úspory energie a energetická účinnost, přístup k energii, nové technologie, spalování odpadu pro energetické účely	Zákon o životním prostředí (1993), První akční program životního prostředí na léta 1994-2004, Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti (1994), Druhý akční program životního prostředí na léta 2004-2014 (priority udržitelné využívání vodních zdrojů, zajištění základních sanitárních služeb, biodiverzita, územní plánování)	sekretariát životního prostředí (1994-2004), ministerstvo životního prostředí, územního plánování a lidských sídel (2004), Národní institut rozvoje rybolovu, Národní institut zemědělství a lesního inženýrství, Národní výzkumný ústav rozvoje zemědělství, Národní institut pro otázky vodních zdrojů
Keňa	Ústava z r. 2010 (preambule – respekt k životnímu prostředí, které je dědictvím a musí být udržováno ve prospěch budoucích generací, čl. 42 - právo na čisté a zdravé životní prostředí, čl. 69 stát v duchu udržitelného rozvoje bude spravovat	Strategie snížení chudoby (2001), Vize 2030 (2007, prioritami podpora ekonomického růstu a snížení chudoby, zajistit přístup všech Keňanů k bezpečné výživě a potravinám, zvýšit produktivitu zemědělské výroby, zajistit spravedlivý a ucelený sociální rozvoj v	Strategie rozvoje venkova, Strategie revitalizace zemědělství (2004-2014), Strategie rozvoje zemědělského sektoru (2010-2020), Strategický plán sektoru zdravotnictví (2005-2010), Národní strategie boje proti malárii, Keňský	Zákon č. 8 o řízení a koordinaci ochrany životního prostředí (1999), Zákon o lesu (2005), Národní akční plán ochrany životního prostředí 2009-2013, Národní strategie změny klimatu (2010), zákon č. 2 o biologické bezpečnosti (2009),	ministerstvo životního prostředí a přírodních zdrojů (ekosystémová a druhová ochrana, přírodní zdroje, průřezová problematika, výzkum a mapování druhů a ekosystémů), Agentura životního prostředí (vytvořená v r. 2001 v souladu s částí 9 zákona č. 8 z r. 1999), Národní rada vědy a technologie (koordinace výzkumu průřezových

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	<p>udržitelným způsobem životní prostředí, přírodní zdroje a ekosystémy, uplatňovat EIA, pravidelný monitoring a vyhodnocování stavu životního prostředí, občan povinnost chránit životní prostředí v duchu udržitelného rozvoje, čl. 70 – právo osoby obrátit se na soudy, jestliže je jí právo na zdravé a čisté životní prostředí upíráno, porušováno, napadáno nebo ohrožováno, čl. 71-smlouvy darující nebo poskytující právo na koncesi jménem osoby nebo vlády na přírodní zdroje musí být předmětem schválení parlamentem)</p>	<p>čistém a bezpečném životním prostředí), Střednědobý plán na léta 2008-2012 (2008) – prioritami investování do rozvoje člověka, snížení chudoby, zlepšit kvalitu života, Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Keni na léta 2009-2013 (prioritami zlepšení vládnutí a prosazování lidských práv, snížení chudoby, snížení rizik přírodních katastrof a jejich management, prosazování udržitelného a vyrovnaného ekonomického růstu, přístup k energii, změna klimatu, zdravotnictví)</p>	<p>program zlepšení slumů, Národní územní plán, Národní vodní politika (1999), Politika nerostných surovin a těžebnictví (2010), Keňský implementační plán SAICM (2011-2014), Strategie snižování emisí z motorových vozidel</p>	<p>Rámcová dohoda o spolupráci v povodí Nilu (2010), Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti a akční plán (2001, 2010), zákon o vodě (2002), Lesní politika (2004), zákon o lesích (2005), Politika rybolovu (2008), Národní politika ochrany půdy (2009), Energetický zákon (2006), Politika ochrany divoké zvěře (2007), Zákon o řízení a koordinaci ochrany životního prostředí ve vztahu k mokřadům, povodím, jezerům a přímořským zónám (2009), Politika integrovaného řízení pobřežních zón (2011), Národní plán nakládání s odpady nebezpečnými lidskému zdraví a směrnice (2007), zákon o odpadech (2006) a nařízení o nakládání s odpady (2006), nařízení o kvalitě vody (2006), nařízení o hluku a nadměrné vibraci (2009), zákon o kvalitě ovzduší (1999), nařízení o kontrolovaných a regulovaných látkách, poškozujících ozonovou</p>	<p>témat ochrany biodiverzity), Keňský meteorologický úřad, ministerstvo lesů a divoké zvěře (lesní ekosystémy, flora a fauna), Keňská lesnická služba, Keňská služba ochrany divoké přírody, ministerstvo vod a zavlažování (vodní ekosystémy), Agentura řízení vodních zdrojů (2002), ministerstvo půdy (nakládání s půdou), ministerstvo zemědělství (agrobiodiverzita, zdraví rostlin), ministerstvo rybolovu (genetické zdroje, vodní biodiverzita), ministerstvo kultury (genetické zdroje a výzkum), ministerstvo živočišné výroby (genetické zdroje hospodářských zvířat), ministerstvo místní správy (místní ekosystémy), Národní soud pro otázky životního prostředí a půdy (2011), Národní svěřenecký fond životního prostředí (2010)</p>

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
				vrstvu (2007), zákon o potravinách a chemických látkách, zákon o soudu pro otázky životního prostředí a půdy (2011)	
Komory	Ústava z r. 2001 (preambule obsahuje závazek zajištění dobrého vládnutí, právo na zdravé životní prostředí a povinnost všech ho chránit)	Strategie růstu a snižování chudoby (2003, rev. 2006, 2009) – prioritami posílení vládnutí a bezpečnosti, zlepšit zdravotní stav obyvatelstva, zlepšit rozvoj lidského kapitálu, zlepšit ochranu životního prostředí a zdraví, garantovat udržitelné využívání přírodních zdrojů, Rámec rozvoje OSN pro rozvojovou pomoc Komorám na léta 2008-2012 (prioritami ekonomický růst a boj proti chudobě, dobré vládnutí, zajištění základních sociálních služeb, ochrana životního prostředí a prosazování udržitelného rozvoje)	Státní energetická politika (2010), Strategie rozvoje udržitelné turistiky (2010), Plán rozvoje kapacit územního rozvoje (2008), Strategie prevence přírodních katastrof (2008), Strategie rozvoje sanitárních služeb, Národní politika zdraví, Program boje proti HIV/AIDS	Akční plán životního prostředí, Strategie změny klimatu, ochrany biologické rozmanitosti a boje proti desertifikaci (2008), Národní strategie biologické bezpečnosti (2000, 2009)	Ministersvo rozvoje venkova, životního prostředí, energetiky, průmyslu a řemeslné výroby
Konžská republika	Ústava z r. 1992, rev. 2002 (preambule – trvalé právo národní suverenity nad vším bohatstvím a přírodními zdroji, které jsou základem rozvoje, čl. 30 – stát garantuje veřejné zdravotnictví, čl. 35 – občan má právo na zdravé, uspokojující a udržitelné životní	Strategie snižování chudoby (2005), Vize “Budoucí cesta” (2009) – modernizace ekonomiky a vybudování industrializovaného státu do r. 2016, Národní strategie udržitelného rozvoje (2011), Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Kongu na léta 2009-2013 (prioritami posílení vládnutí a konsolidace	“Nová naděje” (2002) – prezidentský plán postupného rozvoje 12 sektorů ekonomiky na základě politické stabilizace, míru a bezpečnosti, Národní plán rozvoje dopravy na léta 2004-201 (2004), Národní plán sanitárních služeb na léta 2007-2011, Národní	Národní akční plán ochrany životního prostředí, Národní plán zalesňování, Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti (2001), Národní plán adaptace na změnu klimatu, Národní plán boje proti desertifikaci, důlní zákon (2007)	ministerstvo udržitelného rozvoje, lesního hospodářství a životního prostředí, Fond pro ochranu životního prostředí, Národní rada boje proti chudobě, Agentura ochrany divoké zvěře a chráněných oblastí, ministerstvo zdravotnictví, ministerstvo zemědělství a chovu, ministerstvo rybolovu a akvakultury, ministerstvo výstavby, urbanistiky a lidských sídel,

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	<p>prostředí, má povinnost ho chránit, stát musí pečovat o životní prostředí, čl. 36 a 37 – nebezpečné toxické a jaderné odpady a materiály, nakládání, skladování, likvidace a transit, čl. 38 – všechny právní akty a smlouvy, které mají za následek zbavit stát a národ prostředků a národního přírodního bohatství jsou v souladu s Ústavou trestné, čl. 111 – parlament je zodpovědný při přijímání legislativy k ekonomickému rozvoji dbát ochrany životního prostředí, přírodních zdrojů, jakož i při rozvoji zemědělství, chovu, rybolovu, při nakládání s vodou a lesem, čl. 157 – vytvoření Hospodářské a sociální rady)</p>	<p>bezpečnosti, přístup obyvatelstva k základním sociálním službám včetně sanitárních, zdravému životnímu prostředí, boj proti změně klimatu, potravinová bezpečnost a výživa)</p>	<p>plán boje proti HIV/AIDS, Kodex důlního průmyslu</p>		<p>ministerstvo ropného průmyslu, ministerstvo dolů a geologie, ministerstvo vnitra a decentralizace</p>
<p>Konžská demokratická republika</p>	<p>Ústava z r. 2006, rev. 2011 (není zmíněn udržitelný rozvoj, ale právo na rozvoj, čl. 9 – stát vykonává suverénní dohled na půdou, podzemím, vodami, lesy, jakož i vzdušným, říčním,</p>	<p>Národní akční program boje s chudobou (2001-2010, 2011-2015) – prioritami dobré vládnutí a konsolidace míru včetně managementu přírodních zdrojů především v důlních odvětvích, lesnictví, dosažení makroekonomické</p>	<p>Program decentralizace a provinčního a místního rozvoje, Národní program posílení kapacit veřejné správy, Národní program sanitárních služeb, Národní program boje proti AIDS a tropickým</p>	<p>Ministerská vyhláška určující pravidla pro kontrolu stavu lesů (2009), ratifikace Smlouvy o ochraně a udržitelném managementu lesních ekosystémů střední Afriky a o vytvoření Komise pro lesy</p>	<p>ministerstvo životního prostředí, ochrany přírody a turistiky, Komise pro lesy (2009), Národní konzultativní rada pro lesy (2009), Centrum pro kontrolu a monitorování znečištění mořského životního prostředí (2010), Národní akční výbor pro vodu a sanitární</p>

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	<p>pobřežním a mořským prostorem v jurisdikci státu, podrobnosti jsou řešeny zákonem, čl. 47 - právo na zdraví a potravinovou bezpečnost garantováno státem, čl. 48 – právo na důstojné bydlení, přístup k pitné vodě a elektrické energii, čl. 53 – každý občan právo na zdravé životní prostředí pro svůj rozvoj. Stát a jeho občané mají za povinnost chránit životní prostředí a zdraví obyvatel, čl. 54 – budou stanoveny podmínky zákonem pro stavby továren, skladování, manipulaci, spalování a likvidaci toxických odpadů, polutantů nebo radioaktivních látek vzniklých v průmyslových provozech nebo malovýrobou na území státu. Všechno znečištění a škody v důsledku ekonomické aktivity musí být kompenzovány, čl. 55 – tranzit, dovoz, skladování, manipulace, likvidace, znečištění vod,</p>	<p>konsolidace a ekonomického růstu, zlepšit přístup k sociálním službám, boj s HIV/AIDS, podpora rozvoje na komunitární úrovni, Rámec OSN rozvojové pomoci pro KDR na léta 2008-2012 (prioritami vládnutí včetně posílení bezpečnosti, správy veřejných financí, správy přírodních zdrojů, reforma veřejné správy, posílení místní správy, snížení chudoby)</p>	<p>nemocem, TBC, Národní strategie posílení zdravotnického sektoru, Národní strategie na ochranu zranitelných skupin</p>	<p>střední Afriky (COMIFAC), zákon o základních principech ochrany životního prostředí (2011), zákon o dolech (2008), zákon o lesích (2008), nařízení o procedurách udělování lesních licencí (2011), zákon o partnerství veřejného a soukromého sektoru (2010), nařízení publikovat všechny kontrakty v oblasti využívání přírodních zdrojů (2011), nařízení stanovující pravidla pro získávání licencí na ochranu lesa (2011)</p>	<p>služby, Výbor pro místní rozvoj, Institut životního prostředí a zemědělského výzkumu, Národní vodárenská společnost pro distribuci vody ve venkovských oblastech</p>

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	<p>moří a ovzduší pod národní jurisdikcí, znečištění toxickými odpady, polutanty nebo radioaktivními látkami a dalšími nebezpečnými látkami pocházejícími z jiného státu je zločin a musí být potrestán v souladu se zákonem, čl. 56 a 57 – všechny smlouvy, ujednání a kontrakty, které způsobí národu, fyzickým osobám škody na zdrojích a přírodních zdrojích a také morální újmu jsou ekonomickým zločinem a budou potrestány, čl. 58 – Konžané mají právo mít prospěch ze svého národního bohatství, které má stát za úkol spravedlivě rozdělovat a garantovat tak právo na rozvoj. Čl. 123 kompetence ústřední vlády, sdílené kompetence s provinciemi, kompetence provincií mj. i v oblasti ochrany životního prostředí)</p>				
Lesotho	Ústava z r. 1993, rev. 2000 (kapitola II. –	Národní vize 2020 (2004), Strategie snižování chudoby	Strategie rozvoje zemědělského sektoru	Politika životního prostředí (1998), Strategie ochrany	ministerstvo turistiky, životního prostředí a kultury, Národní

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	ochrana základních lidských práv, čl. 4. (1) p) právo občanů participovat na vládě, čl. 17 garance neodejmutí vlastnictví s výjimkou veřejného zájmu a) plánování rozvoje měst a hrabství, ochrana půdy, rostlin, přírodních zdrojů, čl. 20 – účast lidu na vládě, čl. 27 – ochrana zdraví, 1) b) stát povinnost zlepšit životní prostředí a hygienu práce ve výrobních provozech, čl. 36 – ochrana životního prostředí – Lesotho bude provádět politiku na ochranu a rozvoj přírodních zdrojů ve prospěch nynější a budoucích generací a učiní vše, aby všichni občané měli čisté a zdravé životní prostředí potřebné pro jejich zdraví a blahoby, čl. 105 – vytvoření Národní plánovací rady, jejímž úkolem kromě ekonomického rozvoje i ochrana a užití půdy a dalších přírodních zdrojů)	(2008-2012) – prioritami lidský rozvoj, ochrana a zlepšení situace zranitelných skupin, urychlení udržitelného ekonomického růstu, dobré vládnutí, Národní rozvojový rámec 2011/2012 – 2012/2013, Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Lesothu na léta 2008-2012 (prioritami posílení postavení občana a občanské společnosti při správě země, zajištění přístupu ke kvalitním sociálním službám, úloha národních institucí při zlepšení dosažení udržitelného rozvoje při snižování chudoby, zlepšení správy životního prostředí, potravinová bezpečnost, udržitelné využívání přírodních zdrojů)	(2003), Strategie potravinové bezpečnosti (2004), Národní akční plán potravinové bezpečnosti (2007-2017), Vodní a sanitární politika (2007), Národní plán zaměstnanosti mládeže	biologické rozmanitosti (2000), Zákon o životním prostředí (2001), zákon o vodách (2008), Politika snižování rizik (2010), Národní adaptační program na změnu klimatu (2007, 2012)	plánovací rada
Libérie	Ústava z r. 1984, rev.	Druhá strategie snížení	Program rozvoje vodního	Zákon o zvykovém právu,	Národní komise životního prostředí

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	1986 (čl. 22 – vlastnické právo, b) soukromé vlastnictví se však nevztahuje na nerostné zdroje na i pod zemí, v mořích i na jejich dně, všechny nerostné suroviny patří republice a budou využívány pro celou republiku, neexistují specifické články věnované životnímu prostředí a udržitelnému rozvoji)	chudoby na léta 2008-2012 (2008), Program pomoci posílení vládnutí a ekonomické správy – priority podpora národní bezpečnosti, obnovení ekonomiky, posílení vládnutí a vlády práva, obnova infrastruktury a poskytování základních služeb včetně přístupu k vodě a sanitárním službám, Transformační strategie na léta 2012-2015, Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Libérii na léta 2008-2012 (priority mír a bezpečnost, budování kapacit ústřední vlády a místní samosprávy, sociálně ekonomický rozvoj zahrnující udržitelný rozvoj a environmentální udržitelnost, šetrné nakládání s přírodními zdroji, dobré vládnutí, management přírodních rizik, školství, zdravotnictví, přístup k vodě a sanitární služby)	sektoru na venkově (1981), Integrovaný národní energetický program (1986), Národní populační politika pro sociální a ekonomický rozvoj (1988), Program investic do zemědělství, Národní strategie výživy a potravin, Plán podpory obnovitelné energie a přístupu k energii na venkově, Národní politika rozvoje mládeže (2005)	vyhláška o fungování rybářského průmyslu (1957), zákon o veřejném zdraví (1973), zákon o vodách (1981), nový zákon o nerostných surovinách a těžbě (1999), zákon o povolování průmyslové činnosti, zákon o ochraně divoké přírody a národních parcích (1988), zákon o vytvoření Agentury rozvoje lesů, nový zákon o lesích (2000), zákon o vytvoření Národní plánovací rady, zákon o zemědělství, zákon o zónách - pravomoci municipalit a hrabství (1957, 1958), zákon o dopravních prostředcích a dopravě (1972), zákon o národní námořní policii, zákon o vytvoření Byra pro námořní komunikaci a dopravu (1979), zákon o veřejné bezpečnosti – protipožární a civilní ochrana (1968), zákon o školství – environmentální výchova, zákon o stavebnictví, zákoník práce, zákon o místní samosprávě, zákon o ochraně a využívání přírodních zdrojů (1956, nový 2003), zákon o	(1999-2002), Agentura ochrany životního prostředí (2002), Odvolávací soud životního prostředí (2002), Administrativní soud životního prostředí (2002), Fond ochrany životního prostředí (2002), Národní sekretariát změny klimatu, ministerstvo půd, dolů a energetiky, ministerstvo zemědělství, ministerstvo vnitra, ministerstvo zdravotnictví, ministerstvo rozvoje venkova, Libérijská společnost pro zásobování vodou a odpadní vody, Libérijský výbor rekonstrukce a rozvoje, Agentura rozvoje lesů (2000), Národní energetický výbor (1980), Libérijský institut biologického výzkumu, Libérijská geologická služba, Libérijská hydrologická služba, Meteorologická služba

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
				patentech, copyrightu a obchodní značce (2001), Zákon o ochraně a správě životního prostředí (2002), zákon o vytvoření Agentury životního prostředí (2002), Národní akční program životního prostředí (2002), zákon o ochraně vlasteneckých a historických památek, Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti (2003), zákon o síti chráněných území (2003), Národní rámec biologické bezpečnosti (2004), Národní program mitigace změny klimatu (2004)	
Libye	Ústava 1969 (žádá ustanovení o životním prostředí a udržitelném rozvoji), Ústavní prohlášení (srpen 2011) – žádá ustanovení o udržitelném rozvoji a životním prostředí, preambule – dosažení demokracie, vybudování politické plurality, čl. 1 – lid je zdrojem moci, čl. 4 – stát má za úkol vytvořit politický demokratický režim založený na politickém pluralitním	Před politickými změnami pravidelné pětileté rozvojové plány, Národní strategie a Vize (2012) – 6 priorit (sociální služby; ekonomická obnova – obnova těžebního průmyslu a zemědělství na základě principů udržitelného rozvoje a ochrany přírodních zdrojů; veřejná správa a vládnutí; přechodná spravedlnost, lidská práva a vláda práva; kultura a turistika; infrastruktura bydlení)	Plány rozvoje těžebního průmyslu, Plány rozvoje zemědělství, Plán rozvoje měst na léta 2006-2030 (2005), Strategický plán prozatímní vlády (březen 2012) - priority školství, zdravotnictví, těžba ropy a plynu, obnova infrastruktury, udržitelnost životního prostředí a náprava škod na něm je průřezovým tématem.	Zákon o zdraví rostlin (1958), námořní zákon (1958), zákon o ochraně rostlin (1968), zákon o přístavech (1971), zákon o pohybu nebezpečných materiálů po komunikacích (1973), zákon o zdraví (1973), zákon o prevenci znečištění mořských vod ropou (1973), zákon o průmyslové a veřejné bezpečnosti (1976), nařízení o využívání vodních zdrojů (1982), zákon o ochraně životního prostředí (1982,	Technické středisko na ochranu životního prostředí (1982-1999), Agentura životního prostředí (1999), Národní agentura vědeckého výzkumu (1981, rev. 2004, 2007), Výzkumné středisko obnovitelných energií a desalinace vody, Středisko výzkumu biotechnologií (2000), Úřad předsedy vlády, ministerstvo financí a plánování, ministerstvo energetiky, ministerstvo zemědělství, živočišné výroby a mořských zdrojů, ministerstvo místní správy, ministerstvo kultury, Národní výbor změny klimatu,

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	systému, čl. 8 – stát garantuje každému občanovi rovné příležitosti a poskytne mu odpovídající životní standard. Stát plně garantuje spravedlivé rozdělení národního bohatství mezi občany a mezi různými městy a okresy.			2003), zákon o ionizující radiaci a ochraně před jejím nebezpečím (1982), zákon o pasteveckých organizacích (1985), zákon o exploataci mořského bohatství (1989), zákon o ochraně pastvin a lesů (1992), zákon o ochraně zemědělské půdy (1992), nařízení o organizaci přírodních parků (1992), Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti (2002), Národní strategie boje proti desertifikaci (2002), Národní program environmentální sanitace (2006), Plán správy ochráněných území (2009), Národní rámec biologické bezpečnosti (2008), Národní rámec pro nakládání s pevným odpadem (2009), Akční plán nakládání s nebezpečným odpadem (2009)	Libyjská národní vodní agentura, Libyjský svěřenecký fond obnovy (LRTF)
Madagaskar	Ústava 1992, rev. 1997 (preambule – vědomí bohatosti flory a fauny, nerostných surovin a nutnosti jejich zachování pro budoucí generace v duchu udržitelného rozvoje, udržitelné, racionální a spravedlivé	Národní strategie udržitelného rozvoje, Vize “Madagascar Naturellement” (2005), Druhá strategie snižování chudoby na léta 2007-2011 (2006), Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Madagaskaru na léta 2008-2013 (2007, prodloužena v r. 2011) – prioritami dobré	Národní program rozvoje venkova, Národní politika decentralizace a dekoncentrace, Regionální plány rozvoje, Akční plán rozvoje obnovitelných zdrojů energie pro decentralizovanou	Malgašská charta životního prostředí (1990), Národní politika zdraví a životního prostředí (2010), Národní politika životního prostředí (2011) - 8 strategických cílů včetně EIA, SEA, Akční plán životního prostředí (1999), Madagaskarský	ministerstvo životního prostředí a lesnictví, Národní rada pro životní prostředí, Národní úřad životního prostředí, ministerstvo vody, ministerstvo zemědělství, ministerstvo veřejného zdraví, ministerstvo turistiky, ministerstvo dopravy, ministerstvo veřejných prací a meteorologie, ministerstvo

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	využívání přírodních zdrojů pro rozvoj člověka, dobré vládnutí, čl. 35 – tradiční vesnické komunity fokolonana mohou přijmout protipatření, jestliže kroky ústřední vlády vedou k ohrožení místního životního prostředí, čl. 39 – všichni občané mají povinnost respektovat kulturní hodnoty, veřejné statky a životní prostředí, stát a územní celky a decentralizované komunity zajišťují ochranu, zachování a rozvoj životního prostředí, čl. 64 funkce vlády v oblasti národního programu rozvoje)	vládnutí a národní solidarita, urychlený rozvoj a budování infrastruktury, transformace školství, rozvoj venkova a životního prostředí, zdravotnictví a plánování rodiny	elektrifikaci (2011), Politika a národní strategie sanitací (PSNA)	akční plán ochrany biologické rozmanitosti 2007-2012, Národní politika boje proti změně klimatu, Národní strategie mechanismu čistého rozvoje (2010), zákon o zdraví, zákon o životním prostředí, zákon o průmyslovém znečištění, Národní politika zdravotnického odpadu, Plán odpadového hospodářství	energetiky, ministerstvo chovu, ministerstvo hospodářství a průmyslu, ministerstvo územního rozvoje a plánování
Malawi	Ústava z r. 1994, poslední rev. 2001 (kapitola III. – základní principy, čl. 12 iii) “otevřená, transparentní a skládající účty vláda”, čl. 13 – principy národních politik – zajištění b) výživy, c) zdraví, d) životního prostředí, i) prevence degradace životního prostředí, iii) zajištění	Národní strategie udržitelného rozvoje (2004), Národní strategie udržitelného rozvoje (2003), Strategie růstu a rozvoje na léta 2007-2010 (2007), Druhá malawiská strategie růstu a rozvoje na léta 2011-2016 jako součást Víze Malawi 2020 – prioritami udržitelný ekonomický růst, rozvoj v sociální oblasti, systém sociální podpory a	Zákon o ochraně spotřebitele (2003), Zákon o místní samosprávě, Národní plán rozvoje školství, Národní program potravinové bezpečnosti a výživy, Program rozvoje venkova	Zákon o ochraně půdy (1969), Národní politika životního prostředí (1996, 2003), Zákon o životním prostředí (1996), Strategie managementu přírodních zdrojů komunit (2000), Akční program životního prostředí (1996, 2002), zákon o lesích, zákon o vodních zdrojích, zákon o rybolovu, nařízení o	ministerstvo životního prostředí a změny klimatu, ministerstvo dolů a energetiky, ministerstvo zemědělství, Rozvojový fond (1995)

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	<p>zdravého životního a pracovního prostředí, plně prosazovat právo budoucích generací na zdravé životní prostředí a na udržitelné využívání přírodních zdrojů, iv) ochrana a rozvoj biologické rozmanitosti, e) rozvoj standardů života na venkově jako měřítko úspěšného rozvoje, f) účast veřejnosti a prosazování dobrého vládnutí, čl. 30 – právo na rozvoj, kapitola X. – vytvoření funkce ombudsmana, čl. 182 založení Rozvojového fondu</p>	<p>management rizik a katastrof, rozvoj infrastruktury, zlepšení vládnutí, rozvoj venkova, ochrana dětí, mládeže a žen, zlepšení správy životního prostředí, změna klimatu, udržitelné využívání přírodních zdrojů, Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Malawi na léta 2012-2016 – prioritami udržitelný spravedlivý ekonomický rozvoj, potravinová bezpečnost, základní sociální služby, boj proti HIV/AIDS, vládnutí, ochrana přírodních zdrojů, změna klimatu, management rizik katastrof</p>		<p>hnojivech (2003), Národní strategie a akční plán ochrany biologické rozmanitosti, Národní adaptační program akcí (NAPA), Politika změny klimatu a investiční plán (2012)</p>	
Mali	<p>Ústava z r. 1992, rev. 1999 (preambule – potvrzeno rozhodnutí zlepšit kvalitu života, ochranu životního prostředí a ochraňovat a rozvíjet kulturní dědictví, čl. 15 – každý člověk právo na zdravé životní prostředí a povinnost chránit životní prostředí a prosazovat kvalitu života)</p>	<p>Národní studie perspektiv “Mali 2025” (1999) – prioritami konsolidace národní jednoty a soudržnosti při respektování kulturní diverzity společnosti, politické instituce a organizace garantují rozvoj a sociální mír, vybudování silné ekonomiky, její diverzifikace a otevření světu, rámcové zlepšení životního prostředí, lepší kvalita lidských zdrojů ve spravedlivé a solidární společnosti, Strategický rámec růstu a snižování chudoby na</p>	<p>Program investic do školství (2006), Program rozvoje zdravotnických a sociálních služeb, Program potravinové bezpečnosti (2005), Národní plán přístupu k pitné vodě, Program rozvoje dopravní sítě (2007), Národní energetická politika (2006), Program institucionálního rozvoje (2004)</p>	<p>Národní politika ochrany životního prostředí (1998), Akční plán životního prostředí (2002), Národní politika sanitárních služeb (2007), Národní strategie ochrany ovzduší, Národní politika boje proti znečištění a hluku, Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti, Národní politika změny klimatu, Akční plán boje proti desertifikaci</p>	<p>ministerstvo životního prostředí a sanitárních služeb (do dubna 2012), ministerstvo energetiky, vodních zdrojů a životního prostředí (od dubna 2012), Hospodářská a sociální rada, Vysoká rada teritoriálních společenství</p>

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
		léta 2007-2011 (2006), Desetiletý plán pro dosažení Rozvojových cílů tisíciletí (2006-2015) – prioritami potravinová bezpečnost a rozvoj venkova, rozvoj malých a středních podniků, udržitelné nakládání s přírodními zdroji, konsolidace reformy veřejné správy, prosazování demokratického vládnutí a občanských svobod, posílení kapacit občanské společnosti, posílení iniciativ regionální a subregionální integrace, rozvoj přístupu k základním sociálním službám, Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Mali na léta 2008-2012 – prioritami lidská práva, demokratické vládnutí, budování kapacit státu a teritoriálních společenství, občanské společnosti a soukromého sektoru, přístup zranitelných skupin obyvatelstva k základním sociálním službám, potravinová bezpečnost, rozvoj venkova, udržitelný rozvoj, budování energetických služeb, zvýšení zaměstnanosti			
Maroko	Ústava z r. 1996 (žádná ustanovení o životním	Vize rozvoje do r. 2025 “Maroko – je to možné” –	Národní politika sociálního hospodářství	Zákon o ochraně zemědělské půdy (1990), zákon o	ministerstvo energetiky, dolů, vod a životního prostředí, Hospodářská a

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	prostředí a udržitelném rozvoji)	hlavní cíl vybudovat hospodářsky vyspělý stát, Národní iniciativa pro lidský rozvoj, vládní agenda pro rovnost na léta 2011-2015, Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Maroku na léta 2012-2016 – prioritami rozvoj školství a profesní přípravy v zájmu zvýšení kvality lidského potenciálu a zaměstnanosti, zlepšení zdravotnictví a výživy, posílení sociálně ekonomického rozvoje a snížení sociální nerovnosti, konsolidace demokratické správy a postavení žen, ochrana životního prostředí a prosazování udržitelného rozvoje	na léta 2012-2020, Plán regionálního rozvoje v rámci sociálního a solidárního hospodářství, Strategie rozvoje turistiky – Vize 2020	ovzduší, zákon o odpadech, zákon o vodních zdrojích (1995), zákon o ochraně přírodních zdrojů (1994), zákon o ochraně a správě životního prostředí (2003), Akční plán životního prostředí “Zelené Maroko”, zákon o EIA (2003), zákon o znečištění vod (2003), Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti (2002, 2004), Národní akční plán boje proti desertifikaci, Charta životního prostředí a udržitelného rozvoje (2011), Národní plán boje proti změně klimatu	sociální rada
Mauretánie	Ústava 1991 (pouze čl. 57 zmíněny funkce parlamentu při přijímání zákonů a všeobecných pravidel v oblasti vod, dolů, ropy, rybolovu, obchodního námořnictví, fauny, flory a životního prostředí, čl. vytvoření Hospodářské a sociální rady jako poradního orgánu prezidenta)	Strategie boje s chudobou a akční plán (2011-2015), Národní strategie udržitelného rozvoje 2006-2015, Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Mauretánii na léta 2012-2016 – prioritami boj s chudobou a zajištění potravinové bezpečnosti, přístup k základním sociálním službám včetně udržení úrovně nákazy HIV/AIDS pod 1%, zlepšení správy životního prostředí a udržitelné využívání přírodních zdrojů, změna	Národní strategie rozvoje školství 2002-2011 (2001), Národní energetická strategie a snížení chudoby (2004), Politika decentralizace a místního rozvoje (2010), Strategie boje proti korupci (2011), Program vymýcení projevů otrokářství	Národní akční program životního prostředí (2000, 2007), Národní akční plán managementu rizik přírodních katastrof	ministerstvo životního prostředí a udržitelného rozvoje (Úřad předsedy vlády)

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
		klimatu, zlepšení vládnutí a posílení kapacit státní a územní správy			
Mauricius	Ústava z r. 1968 (změny 1982, 1983, 1986, 1991, 1995, 1996, 2000, 2002, 2003) nezmiňuje životní prostředí a udržitelný rozvoj	Vize 2020: Studie dlouhodobé národní perspektivy (1997, zde životní prostředí a udržitelný rozvoj velmi dobře pokryty), projekt "Mauricius-udržitelný ostrov" (2007) – prioritami prosazování vyspělých technologií, nízkouhlíkové ekonomiky, obnovitelné energie, zelené kvality života, rovné příležitosti, rozpracován na Politiku "Mauricius – udržitelný ostrov", Strategii na léta 2012-2022 a Akční plán (2012)	Energetická politika na léta 2007-2025 a Akční plán na léta 2011-2025, Národní politika bydlení, Politický rámec gendru (2008)	III. Národní akční plán životního prostředí (2011-2020), Zákon na ochranu životního prostředí č. 19 z r. 2002 (nahradil zákon č. 34 z r. 1991), Výbor pro posuzování vlivů na životní prostředí – EIA i SEA v rámci MŽP, existence složkových zákonů, přijatých v letech 1981-2011 – např. zákona o odpadních vodách (2002), o odpadech (2004), územním plánování (2004), Národní strategie nakládání s pevným odpadem, Národní strategie nakládání s odpadními vodami (1994), Národní akční plán změny klimatu (1998), zákon o plánování rozvoje (2004), Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti (2006), Strategie nakládání s POPS (2010), zákon o energetické účinnosti (2011), zákon o ochraně před radiací (2011), zákon o ochraně spotřebitele (2011)	Národní komise životního prostředí na úrovni ministrů v čele s předsedou vlády, Koordinační výbor životního prostředí na úrovni na úrovni stálých tajemníků ministerstev, ministerstvo životního prostředí a udržitelného rozvoje (kvalita ovzduší, ochrana pobřežních zón), ministerstvo zemědělství, potravinových technologií a přírodních zdrojů (půda, udržitelné zemědělství), ministerstvo veřejných služeb (vodní hospodářství, správa toků), ministerstvo zdravotnictví (hluk, kvalita vody, zápach), ministerstvo zemědělského průmyslu a rybolovu (pesticidy), ministerstvo místní správy a nakládání s pevným odpadem (odpadové hospodářství a nebezpečné odpady), ministerstvo průmyslu, finančních služeb a záležitostí společností (průmyslová rizika a znečištění), Správa národních parků a ochrana biodiverzity (biodiverzita)
Mosambik	Ústava z r. 2004 (čl. 11 – základní cíle: c) dosažení	Strategie snižování chudoby (2007), Pětiletý rozvojový	Národní politika turistiky (1995, rev. 2003),	Zákon o vodách (1993), Politika a akční program	ministerstvo koordinace ochrany životního prostředí, Národní rada

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	<p>hmotného a duchovního blahobytu a kvality života, d) prosazování vyrovnaného ekonomického, sociálního a regionálního rozvoje, čl. 19 – mezinárodní solidarita: 2) obnovení využívání a kontroly na svém přírodním bohatství pro svůj lid, 3) spravedlivý a rovný ekonomický řád v mezinárodních vztazích, čl. 45 – povinnosti vůči společnosti: b) ochrana a zachování životního prostředí, kapitola V. – ekonomická, sociální a kulturní práva a povinnosti, čl. 90 – právo na vyrovnané životní prostředí, 1) právo podílet se na ochraně životního prostředí, 2) stát a místní samospráva přijímat ve spolupráci se sdruženími politiku na ochranu životního prostředí a podporovat racionální využívání přírodních zdrojů, čl. 96 ekonomická politika musí zajistit za účasti občanů účinné využívání lidských a</p>	<p>plán 2010-2014, Národní vize rozvoje 2025, Národní strategie udržitelného rozvoje, Rámce OSN pro rozvojovou pomoc Mosambiku na léta 202-2015 – prioritami v souladu s národními strategickými dokumenty udržitelný ekonomický rozvoj, zvýšení výroby a produktivity, potravinová bezpečnost, přístup k základním sociálním službám, zlepšení přístupu k zásobování vodou a k sanitárním službám, ochrana životního prostředí a udržitelné využívání přírodních zdrojů, zdravotnictví, dobré vládnutí, právní stát a lidská práva</p>	<p>Národní zemědělská politika (1996), Národní politika ochrany půdy (1996), Politika rybolovu (1996), Průmyslová politika 2007-2011, Národní finanční strategie pro venkov, Program zásobování vodou a poskytování sanitárních služeb venkovským oblastem, Národní strategie pomoci při řešení problému chudinských čtvrtí, Národní strategický plán rozvoje školství, Národní strategický plán boje proti HIV/AIDS na léta 2010-2014</p>	<p>životního prostředí (1995), Národní vodní politika (1995), Národní politika divoké přírody a lesů (1997), Národní strategie prevence a zmírňování přírodních katastrof, Zákon o životním prostředí (1997), zákon o půdě (1997), Zákon o lesích a divoké přírodě (1999), Důlní zákon (2000), zákon o EIA (1998), zákon o environmentální kontrole a auditu (2003), Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti (2001, 2003), Národní program adaptací na změnu klimatu, Národní akční plán boje proti desertifikaci</p>	<p>pro udržitelný rozvoj (1997), Úřad pro management rizik přírodních katastrof</p>

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	<p>materiálových zdrojů, čl. 98 – stát a státní sféra má ve svém vlastnictví a) mořský prostor, b) vzdušný prostor, d) přírodu, e) vodní zdroje, f) energetické zdroje, h) zásoby nerostných surovin, čl. 102 – přírodní zdroje – stát musí podporovat výzkum, výrobu a zhodnocení zdrojů a stanovit podmínky v souladu s národní politikou životního prostředí, č. 109 – využití půdy, čl. 117 – životní prostředí a kvalita života – 1) stát garantuje ekologickou bilanci, ochranu a zachování životního prostředí za účelem zlepšení kvality života, 2) stát garantuje právo na životní prostředí v rámci prosazování udržitelného rozvoje, politika životního prostředí má za úkol a) prevenci a snížení znečištění a eroze, b) integrování cílů ochrany životního prostředí do sektorových politik, c) prosazování</p>				

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	integrovaného chápání životního prostředí do politiky vzdělávání, d) racionální využívání přírodních zdrojů v rámci jejich regenerační kapacity, ekologické stability a v kontextu práva příštích generací, e) územní plán, čl. 128 ekonomický a sociální plán má za úkol přispět k vyrovnání rozdílů mezi městem a venkovem)				
Namibie	Ústava 1990, rev. 1998, 2010 (čl. 89-94 funkce ombudsmana a jeho pravomoci, čl. 91 c) stížnosti na nešetřné využívání přírodních zdrojů, neudržitelnou exploataci neobnovitelných zdrojů, na degradaci životního prostředí a ekosystémů, čl. 95 l) principy státní politiky – zachování ekosystémů, přirozených ekologických procesů a biologické rozmanitosti, využívání přírodních zdrojů udržitelným způsobem ve prospěch všech Namibijců, jak nyní, tak i budoucích	Národní strategie snížení chudoby na léta 2000-2005, Vize 2030 (2007) – prioritami udržitelný rozvoj Namibie, kapitola V – životní prostředí “zachování integrity životně důležitých ekologických procesů, přirozeného habitatu a druhů divoké přírody v celé Namibii, které podpoří národní sociálně-ekonomický rozvoj udržitelným způsobem...”, Čtvrtý národní rozvojový plán 2008-2013, Rámec OSN pro rozvojovou pmoc Namibii na léta 2006-2013 z důvodu sladění s národním rozvojovým plánem prodloužen do r. 2013 původně do r. 2010 – prioritami zintenzivnění	Národní zemědělská politika (2005), Politika podpory komunitárně založené turistiky (2005), Regionální rozvojové plány (1994), Energetická politika (1998), Politika nerostných surovin, Sanitační politika na léta 2010-2015 (2009)	Zákon o vodách (1956, 2004), zákon o ochraně zvířat (1969), zákon o ochraně půdy (1969), nařízení o ochraně přírody (1975), zákon o nerostných surovinách a těžbě (1992), Namibijská politika posuzování vlivů na životní prostředí pro udržitelný rozvoj a ochranu životního prostředí (1995), Politika správy přírodních zdrojů na komunitárním základě (1996), zákon o ochraně přírody (1996), Národní politika strategie boje proti suchu (1997), Národní politika o bezpečném užití biotechnologií (1999), Vodní politika (2000),	ministerstvo turistiky a životního prostředí, sektorová ministerstva, Hospodářská a sociální rada, Fond environmentálních investic

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	generací, zakázány ukládání a recyklace jaderného a toxického odpadu na namibijském území, čl. 100 – suverénní vlastnictví přírodních zdrojů, půdy, vody na povrchu, pod zemí, v teritoriálních vodách a exkluzivních ekonomických zónách patřících státu)	opatření na snížení výskytu HIV-AIDS, zajištění kvalitního života a potravinové bezpečnosti, udržitelný rozvoj zemědělství, udržitelný management půdy a vodních zdrojů, posílení regionálních kapacit pro zvládnutí mimořádných událostí, posílení kapacit pro poskytování základních sociálních služeb		Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti, Politika ochrany mokřadů (2004), Politika ochrany lesů (2005), zákon o lesích (2005), zákon o životním prostředí (2001, 2007), zákon o Fondu environmentálních investic (2001), nařízení o SEA a EIA (2008), Strategický akční plán implementace politiky obnovitelné energie (2006), Strategický plán ochrany životního prostředí 2007-2012, zákon o biologické bezpečnosti (2006), Strategie změny klimatu a akční plán (2009), zákon o managementu rizik katastrof (2011)	
Niger	Ústava z r. 1999, rev. 2010 (čl. 4 – principy vlády – vláda lidu, lidem, pro lid, čl. 27 – každý občan právo na zdravé životní prostředí, stát povinnost chránit životní prostředí, každý občan povinnost přispět k ochraně a zlepšení životního prostředí, toxické a nebezpečné odpady, čl. 56 vytvoření Hospodářské a sociální	Národní politika udržitelného rozvoje a životního prostředí (2000) Strategie snižování chudoby (2002), Strategie zrychleného rozvoje a snižování chudoby na léta 2008-2012 (2007) – prioritami urychlený hospodářský růst, diverzifikace ekonomiky, udržitelný rozvoj a vytvoření pracovních míst, rovný přístup ke kvalitním sociálním službám, kontrola demografického růstu, snížení	Strategie rozvoje venkova do r. 2015,	Národní akční plán životního prostředí, Národní akční plán adaptace na změnu klimatu, Národní program boje proti desertifikaci, Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti (2001), Národní strategie biologické bezpečnosti (2005), zákon o veřejné hygieně (1993), zákon o rybolovu (1993), zákon o rozvoji venkova (1993), důlní zákon (1993),	ministerstvo hydrologie a životního prostředí, Vysoká rada územních společenství, Hospodářská, sociální a kulturní rada, sektorová ministerstva – rozvoje zemědělství, živočišných zdrojů, veřejného zdraví a boje proti epidemiím, urbanismu, sídel a katastrof

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	rady, čl. 82 – zákon určuje základní principy ochrany životního prostředí a ochrany přírodních zdrojů, čl. 133 – mezivládní mezinárodní spolupráce v oblasti přírodních zdrojů, ochrany životního prostředí, boje proti přírodním katastrofám, vodní zdroje)	nerovností a posílení sociální ochrany zranitelných skupin, rozvoj infrastruktury, zavedení kvalitní správy, Rámec OSN pro rozvojovou spolupráci s Nigerem na léta 2009-2013 – prioritami udržitelný rozvoj, ochrana životního prostředí a potravinová bezpečnost, rozvoj lidského kapitálu, přístup k základním sociálním službám, kontrola demografického růstu, zlepšení systému vládnutí, prosazování lidských práv a rovnosti pohlaví		rámcový zákon o životním prostředí (1998), zákon o hygieně potravin (1998), zákon o vodních zdrojích (1998), zákon o zásobování vodou ve městech (2000), zákon o pravomocích regionů, departamentů a komunit (2002), Národní strategie ochrany městského životního prostředí (2003)	
Nigérie	Ústava z r. 1999 (preambule – prosazování dobrého vládnutí a blahobytu, kapitola II. – základní cíle a směry státní politiky – čl. 14 suverenita lidu, bezpečnost a blahobyt, čl. 16 (1) a) využívat zdroje země a prosazovat národní prosperitu a účinnou dynamickou a soběstačnou ekonomiku, b) kontrolovat národní ekonomiku způsobem maximalizujícím blahobyt a štěstí každého občana, (2) a) prosazovat plánovaný a vyrovnaný	Národní strategie hospodářského pozvednutí a rozvoje na léta 2004-2007, 2008-2011 (2005, 2008), Nigérijská vize 20: Vize 2020 (2007) – prioritami do r. 2020 se stát jednou z 20 hospodářsky nejsilnějších zemí, prioritní rozvoj zemědělství, provedení pozemkové reformy, vybudování zpracovatelského průmyslu využívajícího domácí nerostné suroviny, ropu a plyn, řešit problém bydlení, vybudovat infrastrukturu v oblasti energetiky, dopravy, zásobování vodou a sanitárních	Střednědobé sektorové strategie (2007, 2012), Střednědobé rozpočtové rámce (2007, 2012), Energetický plán na roky 2010-2013	Zákon o zdraví (1917), zákon o ropovodech (1956), zákon o ropě (1969), zákon o půdě (1972), zákon o využití půdy (1978), zákon o rozvoji povodí řek (1987), zákon o ochraně přírodních zdrojů (1989), zákon o ochraně životního prostředí (1991), nařízení o snižování znečištění a odpadů (1991), nařízení o nakládání s nebezpečnými odpady (1991), zákon o národních parcích (1991), Národní strategie ochrany přírodních zdrojů (1989), Národní akční plán životního prostředí (1990, 1999), zákon o užití	Federální agentura životního prostředí (1988-1999), Rada ochrany přírodních zdrojů (1989-1992), ministerstvo životního prostředí, bydlení a rozvoje měst (od r. 1999), ministerstvo zemědělství a vodních zdrojů, ministerstvo obchodu a průmyslu, ministerstvo energetiky, ministerstvo zdravotnictví, Správa národních parků, Energetická komise Nigérie, Národní středisko pro genetické zdroje a biotechnologie, Národní agentura potravinových rezerv, Národní plánovací komise, sektorová ministerstva

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	ekonomický rozvoj, b) materiální zdroje národa musí být využívány a rozdělovány k co největšímu společnému užítku, čl. 17 - 2) exploatace lidských a přírodních zdrojů musí být jen pro dobro společnosti, čl. 20 – stát musí chránit a zlepšovat životní prostředí a chránit vodu, ovzduší, půdu, les a divokou přírodu, čl. 44, 3) stát a federální vláda mají kontrolu nad nerosty, minerálními oleji a přírodním plynem na a pod zemí, v teritoriálních vodách a příbřežních ekonomických zónách)	služeb, rozvoj lidského kapitálu zlepšením školství, zdravotní péče a technické přípravy, zlepšení bezpečnosti, vlády práva, reforma justice, boj s korupcí, zlepšení systému vládnutí a správy, vnitřní regionální rozvoj zvláště v deltě Nigeru, vytváření pracovních míst, Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Nigérii na léta 2009-2012 – prioritami posílení vládnutí a zodpovědnosti správy, zlepšení produktivity a zaměstnanosti, rozvoj sociálních služeb, snížení rizika krizových situací a konfliktů, udržitelné nakládání s přírodními zdroji, integrovaný rozvoj politik za účasti občanské společnosti		půdy, zákon o EIA (1992), Národní strategie a akční plán ochrany biologické rozmanitosti, Akční plán boje proti desertifikaci, Národní program změny klimatu	
Pobřeží Slonoviny	Ústava z r. 2000 (čl. 7 – právo na rozvoj, zdraví, čl. 19 – právo na zdraví, čl. 28 – ochrana životního prostředí, prosazování kvality života povinností společnosti a každé fyzické a právnické osoby)	Strategie snížení chudoby na léta 2009-2013, Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Pobřeží Slonoviny na léta 200-2013 – prioritami konsolidace míru a ochrana lidských práv, vládnutí, decentralizace, obnovení makroekonomiky, zajištění přístupu k základním sociálním službám včetně vody a sanitárních služeb, obnovení potravinové bezpečnosti, ochrana životního	Strategie obnovení ekonomiky (2011), Strategie rozvoje venkova	Zákon o životním prostředí (1991, 1996), zákon o půdě (1998), Plán ochrany a rozvoje lesů na léta 1998-2005, zákon o ustavení správy národních parků, rezervací, ochraně přírodních zdrojů a jejich financování (2002), zákon o platbách za znečištění životního prostředí (2002), zákon o sektorálním uplatňování EIA (2012),	ministerstvo životního prostředí (1981) a udržitelného rozvoje (2011), Národní agentura životního prostředí (1997), Středisko boje proti znečištění životního prostředí, Správa národních parků, Národní institut rozvoje zemědělství, Národní vodní fond, Komise udržitelného rozvoje, Národní rada pro ekonomický a sociální rozvoj, ministerstvo zemědělství, ministerstvo dolů, ropy a energetiky, ministerstvo živočišné

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
		prostředí, ochrana lesů, přijetí nové legislativy k ochraně moře proti znečištění		zákon o plastovém odpadu (2012)	výroby a vodních zdrojů, ministerstvo výstavby, urbanistiky a sanitací
Rovníková Guinea	Ústava z r. 1991 (rev. 1996), udržitelný rozvoj nezmiňován, čl. 3 – stát má plnou suverenitu v případě využívání nerostných surovin, ropy a plynu, čl. 6 – stát podporuje opatření na ochranu životního prostředí, čl. 25 – úloha státu při zlepšování blahobytu a rozvoje národních zdrojů a vymýcení chudoby, čl. 28 – zdroje ve veřejném sektoru zahrnují a) doly, ropu a plyn, b) distribuci vody a elektřiny)	Plán hospodářského rozvoje a boje proti chudobě na léta 2007-2020 – “Horizont 2020” (2006) – prioritami zlepšení školství, zdravotnictví, přístup k vodě, industrializace, sanitární služby, Akční plán realizace první etapy na léta 2007-2012, Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Rovníkové Guineji na léta 2008-2012 – prioritami snížení úrovně chudoby, zajištění přístupu k základním sociálním službám včetně přístupu k vodě a ochrana životního prostředí, rovnost pohlaví, dobré vládnutí	Národní program potravinové bezpečnosti, Program dobrého vládnutí, Plán zlepšení úrovně zdravotnictví, vzdělání, přístupu k pitné vodě a ochrana životního prostředí na léta 2001-2010, Plán industrializace do r. 2020, “Světlo pro všechny!” – plán elektrifikace měst a venkova, Národní plán vzdělání pro všechny, Národní program boje proti HIV/AIDS	Zákon o ochraně životního prostředí, Národní akční program životního prostředí, Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti	ministerstvo rybolovu a životního prostředí, ministerstvo dolů, průmyslu a energetiky, ministerstvo plánování hospodářského rozvoje a investic, ministerstvo bydlení a rozvoje měst, ministerstvo zemědělství a lesnictví
Rwanda	Ústava z r. 2003 (preambule – cílem dosažení národního ekonomického rozvoje a pokroku, čl. 1 – vláda lidu, lidem a pro lid, čl. 41 – právo a povinnosti při ochraně zdraví, čl. 49 – právo na zdravé a uspokojující životní prostředí, povinnost občana a státu chránit a rozvíjet životní prostředí, čl. 182 – funkce	Strategie ekonomického rozvoje a snížení chudoby na léta 2008-2012 – prioritami snížení úrovně chudoby a zranitelnosti, budování kapacit institucí a základů sociálního kapitálu, udržitelné nakládání s přírodními zdroji, dobré vládnutí a podpora efektivnosti a zodpovědnosti veřejného sektoru, zvýšení výkonnosti privatizace a soukromého sektoru, rozvoj ekonomické infrastruktury především v	Realizace “Vize Rwanda 2020” v jednotlivých sektorech prostřednictvím akčních plánů	Zákon o ochraně životního prostředí, Národní politika ochrany životního prostředí, Národní strategie a akční plán ochrany biologické rozmanitosti, zákon o ochraně půdy, Národní program adaptace na změnu klimatu	ministerstvo přírodních zdrojů, půdy, lesnictví, životního prostředí a dolů, Rwandská agentura životního prostředí (REMA), Rwandský fond životního prostředí a změny klimatu (2012), Úřad pro lesy, ministerstvo místní správy, ministerstvo financí a ekonomického plánování

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	ombudsmana)	oblasti energetiky a vodního hospodářství, “Vize Rwanda 2020” – prioritami rekonstrukce země, dobré vládnutí, vybudování efektivního státu, rozvoj lidských zdrojů a znalostní ekonomika, zlepšení územního plánování a vybudování základní infrastruktury, rozvoj soukromého sektoru jako motoru ekonomického rozvoje, modernizace zemědělství, Rámec OSN pro rozvojovou spolupráci se Rwandou na 2008-2012 – prioritami dobré vládnutí a vláda práva, decentralizace, zdravotnictví, zlepšení udržitelného nakládání s přírodními zdroji a ochrana životního prostředí, obnova a ochrana ekosystémů, užívání přírodních zdrojů environmentálně šetrným způsobem, ekonomický rozvoj a podíl obyvatelstva na jeho výsledcích, management rizik, bezpečnost			
Senegal	Ústava z r. 2001, rev. 2003 (preambule – princip dobrého vládnutí, čl. 8 – právo na zdraví, právo na zdravé životní prostředí, čl. 7 –	Strategie snižování chudoby 2003-2005, Národní strategie udržitelného rozvoje (2006), Druhá strategie snižování chudoby 2006-2010, Třetí strategie snižování chudoby na	Plán dobrého vládnutí (2002), Desetiletý plán vzdělávání a odborné výchovy (2002), Strategie rozvoje venkova a zemědělství, program	Národní akční plán životního prostředí (2006), zákon o ŽP č. 83-05 z 28.1.1983, nový zákon o ŽP č. 2001-01 z 15.1.2001, Národní akční plán ochrany	státní ministerstvo životního prostředí, ochrany přírody, povodí a umělých vodních nádrží (do března 2012), ministerstvo životního prostředí a ochrany přírody (od března 2012), ministerstvo

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	vytvoření Rady pro ekonomické a sociální záležitosti)	léta 2011-2015 - 3. pilíř "Sociální ochrana, prevence rizik a pohrom a řízení", 4. pilíř "Dobrá správa a participační proces", přístup k pitné vodě (§ 62,63, 91, 227-230), k sanitárním službám (§64, 65, 91, 231-234), udržitelný management půdy (§ 139), přírodní kapitál, podmínky bydlení a života (MDG 7 ES) – management přírodních zdrojů a životní prostředí (kapitola 4.2.2.1, § 235 – 242), ochrana a management rizik a přírodních katastrof (§ 255 – 257), podíl donorů na implementaci 25%, Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Senegal na léta 2007-2011 – prioritami prosazování rozvoje malého a středního podnikání, vytváření pracovních míst, potravinová bezpečnost, poskytování základních sociálních služeb včetně přístupu k vodě a sanitárním službám, zajištění účasti občanů na vládnutí, prosazování udržitelného rozvoje	podpory SME	biologické rozmanitosti, Národní plán boje proti desertifikaci (PNA/LCD), Akční plán lesnictví Senegal (PAFS), Národní strategie plnění UNFCCC, Akční plán ochrany ozonové vrstvy, Plán nakládání s nebezpečnými odpady, v letech 1997-98 přijaty např. zákon o lesích, o vodách, o ropě, of námořním rybolovu, Národní plán územního plánování, Akční plán ochrany biologické rozmanitosti	životního prostředí a udržitelného rozvoje (od října 2012), ministerstvo mezinárodní spolupráce, letecké dopravy, infrastruktury a energetiky, ministerstvo těžebnictví, průmyslu, zemědělského průmyslu a malých a středních podniků, ministerstvo mořské ekonomiky, ministerstvo zemědělství, ministerstvo ochrany zdraví, ministerstvo urbanistiky, ministerstvo veřejné hygieny a způsobu života, ministerstvo ekovesnic, vodních nádrží, umělých jezer a rybníků, ministerstvo obnovitelné energetiky
Seychely	Ústava z r. 1993, rev. 1994, 1995, 1996, 2000, 2001, 2011 (preambule – vědomí jedinečnosti a	Vize 2020 – "Nové Seychely" (2011) – prioritami ochrana přírodních zdrojů a jejich správa jako předpoklad	Zákon o investicích (2010), Strategie rozvoje mládeže a její zaměstnanosti na léta	Zákon o životním prostředí, Národní program ochrany životního prostředí a přírodních zdrojů, zákon na	ministerstvo vnitra, životního prostředí a dopravy (zde i biodiverzita), ministerstvo investic, přírodních zdrojů a průmyslu

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	<p>křehkosti Seychel, moc vlády pramení z vůle lidu, závazek -uplatňovat demokratický systém a propojovat jej s příslušným pokrokovým společenským řádem, který bude garantovat potraviny, ošacení, bydlení, vzdělání, zdraví a postupně se zvyšující životní úroveň pro všechny Seychelany, aktivně participovat na udržitelném ekonomickém a sociálním rozvoji společnosti, pomáhat ochraňovat bezpečné, zdravé a fungující životní prostředí pro nynější a budoucí generace, čl. 26 – právo na vlastnictví – omezení – republika má vlastnické právo na podzemní vodu, na nevytěženou ropu a jakékoliv nerostné suroviny, čl. 28 – právo na úřední informace, čl. 29 – právo na zdravotní péči, čl. 4 – právo na přístřeší s adekvátními a zdravotními podmínkami, čl. 38 – právo na bezpečné, čisté, zdravé a</p>	<p>zachování postavení Seychel jako cíle světové turistiky, podpora zahraničních investic, zajištění důstojného bydlení a zaměstnanosti</p>	<p>2011-2017, Ekonomická politika – aspirace 2013</p>	<p>ochranu spotřebitele (2010), zákon na ochranu rostlin (1996)</p>	<p>(včetně rybolovu a zemědělství), ministerstvo využívání půdy a bydlení, ministerstvo turistiky a kultury, Úřad správy mořských národních parků, Seychelská národní meteorologická služba</p>

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	ekologicky vybalancované životní prostředí, a) opatření na ochranu, zachování a zlepšení životního prostředí, b)zajistit udržitelný ekonomický a sociální rozvoj uváženým využíváním a nakládáním se zdroji, c) zvyšovat povědomí veřejnosti o nutnosti chránit, zachovat a zlepšovat životní prostředí, čl. 40 základní povinnosti občanů, f) chránit, zachovat a zlepšovat životní prostředí, čl. 143 – funkce ombudsmana				
Sierra Leone	Ústava z r. 1991, rev. 2001, 2008 (základní principy čl. 5 – c) účast lidu na řízení státu, čl. 7 – ekonomické cíle – a) využívat přírodní zdroje země pro rozvoj národní prosperity a efektivní dynamické a soběstačné ekonomiky, d) klást náležitý důraz na zemědělství ve všech aspektech k zajištění soběstačnosti ve výrobě potravin, čl. 21 – ochrana před ztrátou vlastnického	Národní strategie obnovy - Vize 2025 (2003), Strategie snižování chudoby 2008-2012 (2009), Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Sierra Leone na léta 2008-2012 – prioritami demokratické vládnutí, zvýšení výroby, potravinová bezpečnost, zlepšení zaměstnanosti zvláště mládeže, zdravotnictví	Strategie rozvoje soukromého sektoru (2009), Strategie těžebního průmyslu (2009), zákon na podporu investic (2004)	Zákon o správě a rozvoji rybolovu, 1994 (2007), zákon o sierraleonské námořní administraci (2000, 2007), zákon o ochraně životního prostředí (2000-2008), zákon o průzkumu nalezišť a těžbě ropy (2001), zákon o vytvoření Sierraleonské vodárenské společnosti (2001), zákon o územním plánování měst a hrabství (2001), zákon o ochraně před radiací (2001), Národní politika managementu přírodních	Národní rada ochrany životního prostředí (2000-2008), Agentura ochrany životního prostředí (od 2008), ministerstvo životního prostředí, ministerstvo místní správy, ministerstvo mořských zdrojů, ministerstvo zemědělství a lesů, ministerstvo turistiky, ministerstvo obchodu a průmyslu, ministerstvo zdravotnictví, ministerstvo dopravy

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	práva s výjimkou 2) h) i, ii – zkoušky, testy za účelem ochrany půdy nebo ochrany přírodních zdrojů)			katastrof (2002), zákon o veřejném zdraví (2004), zákon o místní samosprávě (2004), zákon o vytvoření Agentury ochrany životního prostředí a ochraně životního prostředí (2008), zákon o dolech a nerostných surovinách (2009)	
Somálsko	Prozatímní federální charta z r. 2004 (kapitola 11 – Politika v oblasti půdy, přírodních zdrojů a životního prostředí, čl. 66 půda jako primární zdroj bude využívána a spravována spravedlivým, účinným, produktivním a udržitelným způsobem, bude přijata národní politika půdy, čl. 67 – přírodní zdroje a životní prostředí, 1) nerosty, voda, flóra a fauna jsou společným majetkem, 2) prioritou vlády ochrana životního prostředí, nepoškodit biologickou rozmanitost a ekosystémy, 3) občan má povinnost chránit životní prostředí a podílet se na jeho rozvoji a správě, 4) do kompetence federální vlády patří nakládání s	Program obnovy a rozvoje na léta 2011-2015: prioritami nastolení míru, zlepšení bezpečnosti a dobrého vládnutí, investice do lidského kapitálu a zlepšení základních sociálních služeb, vytvoření příznivého prostředí pro investice soukromého sektoru, dosažení ekonomické obnovy, zaměstnanosti a snížení chudoby, Strategie OSN pomoci Somálsku na léta 2011-2015 – priority sociální služby, snížení chudoby, dobré vládnutí a bezpečnost obyvatelstva	Nefungující ekonomické a sociální systémy na celém území, roztržičnost a nefunkčnost centrální správy, závislost na ochotě místních vládců či separatistů spolupracovat s prozatímní federální vládou	Systém ochrany životního prostředí a stará legislativa jsou nefunkční	mMinisterstvo rybolovu, mořských zdrojů a životního prostředí

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	<p>nebezpečnými odpady, které nesmí být přiváženy na území státu, 5) vláda přijme opatření v boji proti desertifikaci, deforestaci, proti degradaci životního prostředí, ilegální výrobě dřevěného uhlí a jeho vývozu, čl. 71 – všechny stávající rozvojové projekty budou přehodnoceny v souladu se zájmy státu a zda neškodí životnímu prostředí, federální vláda má kompetence v plánování rozvoje a v oblasti využívání přírodních zdrojů, jednotlivé státy v ochraně životního prostředí, vod a elektrifikace, rozvoj zemědělství a vodního hospodářství, územního plánu a rozvoje měst, vydávání stavebních povolení a zabezpečování veřejné sanitace)</p> <p>Nová federální ústava přijata 23.6.2012 v oblasti ochrany životního prostředí absorbující</p>				

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	ustavení prozatímní charty.				
Středoafriická republika	Ústava z r. 2004, rev. 2010 (preambule – vládnutí a správa věcí veřejných a životního prostředí transparentní k zajištění harmonického rozvoje, účinného a soběstačného a udržitelného rozvoje, čl. 9 – republika garantuje právo každého občana na práci, zdraví, životní prostředí, čl. 15 republika zajistí ochranu před přírodními katastrofami v duchu solidarity, čl. 19 – princip “vláda lidu, lidem a pro lid”, čl. 61 zákonem se upravuje oblast rozvojových plánů, ochrany životního prostředí, lesů a dolů, čl. 69 republika respektuje mezinárodní smlouvy včetně oblasti životního prostředí a přírodních zdrojů, čl. 100 – vytvořena Hospodářská a sociální rada	Druhá strategie snižování chudoby, Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Středoafriické republiky na léta 2012-2016 – prioritami bezpečnost, mír, dobré vládnutí a právní stát, obnovení hospodářské a regionální integrace, rozvoj lidského kapitálu a základních sociálních služeb v zájmu urychlení plnění Rozvojových cílů tisíciletí, důraz na zemědělství, dříví průmysl a lesnictví a zdravotnictví v duchu udržitelného rozvoje, změna klimatu a obnovitelné zdroje energie	Plán rozvoje zemědělství, Národní plán investic do zemědělství, Investiční charta (2001) – čl. 7 na ochranu životního prostředí a zlepšení podmínek života ve městech a na venkově	Ministerský koloniální cirkulář o ochraně vegetace v koloniích a protektorátech v zájmu ochrany proti přenosu nemocí vegetací - fyto-sanitární kontrola (1913, 1945, 1951, 1968), nařízení o zlepšení kultur a chovu ve střední Africe (1935), zákon o ochraně zemědělských kultur (1945), zákon o ochraně přírody (1960), zákon o lesích (1961, 1990, 2008), zákon o rybolovu (1961), zákon o chovu zvířat (1965), nařízení o obchodování uloveným masem (1974), zákon o ochraně fauny a regulaci lovu (1984, 1987), nařízení o zákazu lovu slonů (1985), Národní akční plán ochrany životního prostředí (1996-1999, 2000-2010, 2011-2020), Strategie a akční plán ochrany biologické rozmanitosti (2000), zákon o veřejném zdraví (2002), zákon o hygieně (2003), zákon o ochraně životního prostředí (2007), Trestní zákon (2010) – kapitola IV – jaderné materiály, hlava VIII	ministerstvo životního prostředí a ekologie (2003), Agentura životního prostředí a udržitelného rozvoje (2003), ministerstvo zemědělství a živočišné výroby, ministerstvo vod, lesů a rybolovu, ministerstvo sídel a bydlení, ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova, ministerstvo územní správy a decentralizace, ministerstvo veřejného zdraví, populace a boje proti HIV/AIDS, ministerstvo obchodu, plánování a mezinárodní spolupráce, ministerstvo energetiky a vodních zdrojů, Středoafriický institut zemědělského výzkumu, Agentura rozvoje zemědělství

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, zakládacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
Súdán	<p>Ústava z r. 2005 (preambule pouze ekonomický rozvoj, čl. 10 – hlavním cílem dosažení úrovně ekonomického rozvoje, který umožní likvidaci chudoby, dosažení Rozvojových cílů tisíciletí, garantování spravedlivého rozdělování bohatství, vytvoření účinné a soběstačné ekonomiky, čl. 11 – životní prostředí a přírodní zdroje, právo na čisté a různorodé životní prostředí, stát i občané ho budou chránit včetně biologické rozmanitosti, stát musí prosazovat udržitelné využívání přírodních zdrojů a nejlepší praxi v řízení přírodních zdrojů, čl. 19 – veřejné zdraví, čl. 23 – občan právo plně participovat na rozvoji země, povinnost chránit životní prostředí, čl. 185 – princip rovnoprávného podílu na zdrojích a společném bohatství, čl. 190 rozvoj a správa ropného bohatství musí</p>	<p>Pětiletý strategický plán na léta 2007-2011 – prioritami udržitelný mír a stabilizace, udržitelný ekonomický rozvoj s důrazem na infrastrukturu a zemědělství, rozšíření základních sociálních služeb včetně zásobování vodou a sanitárních služeb, posílení dobrého vládnutí, podpora občanské společnosti, management přírodních rizik a katastrof, Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Súdánu na léta 2009-2012 – prioritami budování míru, demokratizace, dobré vládnutí a vláda práva, zlepšení životních podmínek obyvatelstva a podpora výrobních sektorů za účelem zajištění příjmů a zaměstnanosti, zdravotnictví, sociální služby, přístup k vodě a k sanitaci</p>	<p>Zelený mobilizační program 2007-2010, Program oživení zemědělství, Integrovaný program rozvoje zemědělství</p>	<p>– radioaktivní látky Zákon o ochraně životního prostředí (2001), Národní akční plán životního prostředí, národní strategie pro změnu klimatu, biologickou rozmanitost, desertifikaci, chemické látky</p>	<p>ministerstvo životního prostředí, ministerstvo zemědělství, Komise pro otázky půdy, Národní ropná komise</p>

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	být konzistentní s politikou životního prostředí, ochranou biologické rozmanitosti)				
Svatý Tomáš a Princův ostrov	Ústava z r. 1975, rev. 1990, 2003 (čl. 10 – cíle státu: ochraňovat harmonickou rovnováhu přírody a životního prostředí, čl. 49 – každý občan má právo na bydlení a zdravé životní prostředí a povinnost ho chránit, čl. 50 – právo na ochranu zdraví, čl. 57 – všichni občané mají právo se zúčastnit politického života a řízení záležitostí země přímo nebo prostřednictvím svobodně zvolených představitelů)	Dlouhodobý plán národního rozvoje (1990-2015), Strategie snížení chudoby (2000-2010, 2011-2015), Rámec OSN pro rozvojovou pomoc na léta 2007-2011 – prioritami zlepšení kvality základních sociálních služeb včetně přístupu k vodě a sanitárním službám, ochrana životního prostředí, nakládání s pevnými odpady, posílení kapacit veřejné správy, budování právního státu a ochrana lidských práv	Národní strategie zdraví (1996, 2002, 2008), Národní strategie boje proti HIV/AIDS	Rámcový zákon o životním prostředí (1999), Národní akční program životního prostředí (1999)	ministerstvo veřejných prací a přírodních zdrojů
Svazijsko	Ústava z r. 2005 (čl. 59 ekonomické cíle rozvoje – 1) maximalizovat blahobyt, svobodu a štěstí každé osoby a poskytovat adekvátní prostředky k životu, 2 a) podporovat vysokou produktivitu, 3) prosazovat rozvoj zemědělství a průmyslu, čl. 63 povinnosti občanů – chránit životní prostředí, kapitola XII.- Půda, nerostné suroviny,	Národní rozvojový plán (1999), Strategie snižování chudoby a akční plán na léta 2007-2015 (2007), Vize 2022 (1999) – prioritami dosažení statutu středního indexu lidského rozvoje a úplná likvidace chudoby, udržitelný ekonomický, sociální rozvoj, politická stabilita a právní stát, Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Svazijsku na léta 2011-2015 – prioritami boj proti HIV/AIDS, snížení chudoby a	Akční vládní program na léta 2008-2013 – prioritami udržitelný ekonomický růst, snížení chudoby, přístup k základním sociálním službám, včetně vody a sanitací, vládnutí, management rizik a katastrof, Strategie rozvoje venkova, Ekonomická a sociální agenda reform (1999), Multisektorální program	Zákon o životním prostředí (2002), Akční plán životního prostředí, Strategie ochrany biologické rozmanitosti (2001), Národní strategie boje proti desertifikaci, Národní program boje proti změně klimatu	ministerstvo turistiky a životního prostředí, Svazijská agentura životního prostředí (2002), Národní agentura managementu katastrof, ministerstvo ekonomického plánování a rozvoje

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	voda a životní prostředí, které jsou národními zdroji, čl. 210 2) v zájmu nynější a budoucích generací stát bude chránit a racionálně využívat půdu, nerostné suroviny a vodní zdroje jakož i faunu s flóru a podnikne opatření k jejich ochraně a zlepšení životního prostředí, čl. 216 – životní prostředí, jeho ochrana pro nynější a budoucí generace, urbanizace a industrializace má probíhat s ohledem na životní prostředí, ucelený a soustavný přístup k ochraně životního prostředí, k čemuž vláda vytvoří příslušné legislativní rámce)	udržitelný rozvoj, lidský rozvoj a základní sociální služby, dobré vládnutí včetně implementace mezinárodních environmentálních smluv, změna klimatu, ochrana životního prostředí	boje proti HIV/AIDS na léta 2009-2014, Národní plán zdraví (2007), Národní sociální plán (2006), Národní politika zajištění dětí (2009), Politika rozvoje živočišné výroby (2006), Národní politika mládeže (2008), Politika managementu rizik a katastrof, Politika potravinové bezpečnosti		
Saharská arabská demokratická republika	Ústava z r. 1976 (změny v r. 1991, 1995, 1999), bez zmínky o udržitelném rozvoji a životním prostředí, pouze právo občanů na zdravotní péči a ochranu zdraví a na bydlení	Není	Programy udělování licencí na průzkum nalezišť a těžbu ropy, program osídlení a rozvoje oblastí postižených boji	Zákon o mořských zónách (2009)	Úřad státního tajemníka pro vodní zdroje a životní prostředí (od r. 2007), ministerstvo ekonomického rozvoje, ministerstvo osídlení a rekonstrukce
Tanzanie	Ústava z r. 1998 (udržitelný rozvoj a životní prostředí)	Druhá národní strategie růstu a likvidace chudoby (2010-2015), Národní vize rozvoje	Národní energetická politika (1993, 2003), Národní politika	Zákon o mořských parcích a rezervacích (1994), Národní politika ochrany půdy	Problematika životního prostředí v kompetenci úřadu viceprezidenta, kde v čele sekce státní ministr

Stát/afriická regionální/ subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	nezmiňovány, politika opory na vlastní síly a na místní komunity, důraz na pravomoci vrcholných orgánů (moci)	2000-2025 (cíle mj. vysoká kvalita života, dobrá správa, přístup k vodě, k energii, účinné využívání přírodních zdrojů, potravinová bezpečnost), Pětiletý plán na léta 2011-2015, Tanzania Mini Tiger Plan 2020, Plán rozvojové pomoci OSN pro Tanzánii na léta 2010-2015 – prioritami snižování chudoby a urychlení udržitelného ekonomického růstu, zajištění základních sociálních služeb především přístup k vodě, energii a sanitárním službám, udržitelné nakládání s přírodními zdroji, management rizik, ochrana životního prostředí, boj proti změně klimatu, dobré vládnutí	udržitelného rozvoje průmyslu (1996), Národní investiční politika (1997), Národní politika zemědělství a živočišné výroby (1997, 2006), Politika rozvoje udržitelného průmyslu (1999), Národní politika turistiky (1999), Národní politika lidských sídel (2000), Národní obchodní politika (2003), Národní politika rozvoje malého a středního podnikání (2003), Národní zdravotní politika (2007), Politika nerostných surovin (2006), Strategie rozvoje zemědělského sektoru (2006), Strategie rozvoje venkova (2006), Národní rámec dobré správy (1999), Národní politika zdraví (2001), Program rozvoje základního zdravotnictví 2007-2012, Desetiletý program rozvoje silničního sektoru 2001-2011, Energetická politika (2003)	(1995), Národní politika životního prostředí (1997), Národní lesní politika (1998), Národní politika ochrany divoké přírody (1998), Národní akční plán životního prostředí, zákon č. 4 o půdě (1999), zákon č. 5 o vesnické půdě (1999), Národní vodní politika (2002), zákon o lesích (2002), zákon o rybolovu (2003), zákon o nakládání a kontrole s chemickými látkami (2003), Národní politika managementu katastrof (2003), Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti (2004), Národní akční plán boje proti desertifikaci, Národní plán boje proti změně klimatu, Zákon o správě a řízení ochrany životního prostředí (2004), zákon o turistice (2008), zákon o správě divoké přírody (2008), zákon o veřejném zdraví (2009), zákon o správě vodních zdrojů (2009), zákon o zásobování vodou a správě sanitárních služeb (2009), zákon o pastvinách a krmných zdrojích živočichů (2010), důlní zákon (2010),	životního prostředí, Agentura životního prostředí, ministerstvo chovu dobytka a rybolovu, ministerstvo půdy, bydlení a rozvoje lidských sídel, ministerstvo přírodních zdrojů a turistiky, ministerstvo energetiky a nerostných surovin, ministerstvo vody a zavlažování, ministerstvo zemědělství, potravinové bezpečnosti a družstev

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
				Národní adaptační program na změnu klimatu a mitigační program (2004, 2009), Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti, Národní akční plán boje proti desertifikaci a suchu	
Togo	Ústava z r. 1992, rev. 2002 (čl. 12 – právo na rozvoj, čl. 34 – stát uznává právo občanů na zdraví, čl. 38 – uznává právo občanů a teritoriálních společenství na rovný podíl na národním bohatství, čl. 41 – všichni občané právo na zdravé životní prostředí, stát se zavazuje chránit životní prostředí, čl. 84 zákon určuje správu oblasti zdraví, ochrany životního prostředí a přírodních zdrojů, vytváření národních parků, klasifikaci rezervací fauny a lesů, národní plány rozvoje, čl. 132 – vytvoření Hospodářské a sociální rady)	Strategie snižování chudoby 2001-2010, Dlouhodobá strategie rozvoje 2007-2015 (2007), Národní strategie udržitelného rozvoje a pracovní plán (2011), Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Togu na léta 2008-2012 – prioritami snížení chudoby a potravinová bezpečnost, rozvoj sociálních sektorů včetně zásobování vodou a sanitárních služeb, podpora a prosazení dobrého vládnutí, rozvoj lidského potenciálu.	Politika rozvoje zemědělství (1995, 2002), Program potravinové bezpečnosti (2012), Plán rozvoje venkovských oblastí (2007)	Zákon o lesích (1994), Národní politika životního prostředí (1998), Národní akční plán životního prostředí (2001), program nakládání s přírodními zdroji (2002), Strategie a akční program ochrany biologické rozmanitosti (2003), Národní akční lesní program (2004), Národní strategie implementace UNFCCC (2004), Národní strategie ochrany a zachování mangrovníků (2005), zákon o decentralizaci kompetencí v ochraně životního prostředí (2007), Rámcový zákon o životním prostředí (2008)	ministerstvo životního prostředí a lesních zdrojů, Národní agentura životního prostředí, Správa národních parků, Národní fond životního prostředí, Hospodářská a sociální rada, ministerstvo rozvoje a hospodářství, ministerstvo zemědělství, chovu dobytka a rybolovu, ministerstvo místních komunit
Tunisko	Ústava z r. 1959, rev. 1988, 1999, 2002, 2003, 2008 (preambule –	Prezidentský program “Společně dosáhneme cílů” na léta 2009-2014 (pozvednout	Strategie národního průmyslu do r. 2016 (2008), Program	Lesní zákon (1966), 1988 (zákon o vodách (1975), zákon o urbanismu (1979,	Agentura životního prostředí 1988-1991), Ministerstvo zemědělství a životního prostředí (od 1991),

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	prosperita prostřednictvím ekonomického rozvoje a využíváním bohatství k národnímu prospěchu, žádná zmínka o životním prostředí a udržitelném rozvoji, čl. 70 vytvoření Hospodářské a sociální rady), Prozatímní ústava z r. 2011 (čl. 5 – právo na práci, sociální zabezpečení a zdraví, žádná ustanovení o životním prostředí a udržitelném rozvoji)	ekonomickou a sociální úroveň země, ochrana životního prostředí a podpora ekoturistiky, zavedení přísnějších standardů v podnikové sféře), Národní strategie udržitelného rozvoje na léta 2012-2016, Národní plán sociálního a ekonomického rozvoje 2006-2010, Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Tunisku na léta 2007-2011 – prioritami zajištění rovného přístupu k základním a kvalitním sociálním službám včetně oblasti životního prostředí, udržitelný rozvoj, rozvoj mládeže a posílení zaměstnanosti, konkurenceschopnosti tuniské ekonomiky v globalizovaném světě.	modernizace průmyslu a budování znalostní ekonomiky, Strategie rozvoje turistiky do r. 2016, Tuniský solární plán na léta 2010-2030 (2011), Národní strategie energetické účinnosti při rozvoji obnovitelné energie (respektování udržitelného rozvoje a ochrany životního prostředí)	1994), zákon o životním prostředí a proti znečištění (1995), zákon o mořském životním prostředí (1995), zákon o ochraně vod a půdy (1996), zákon o odpadech (1996), Národní akční plán životního prostředí a udržitelného rozvoje na léta 1998-2008 (1998), Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti (1998), Národní akční plán boje proti desertifikaci, Národní akční plán boje se změnou klimatu, zákon o ochraně mořského pobřeží (2009), zákon o systému národní normalizace, kvalitě výrobků, ochraně spotřebitele a zdraví (2009), zákon o mořských přístavech (2009), zákon o bezpečnosti a ochraně životního prostředí (2009), zákon o autorizaci k nakládání s nebezpečnými odpady (2009), zákon o environmentálním labellingu (2009), zákon o GMO (2010), zákon o atmosférickém znečištění a kvalitě ovzduší (2010), zákon o kalcích (2010)	Národní genetická banka (2003), Středisko environmentálních technologií (1996), Agentura ochrany a správy mořského pobřeží (1995), Úřad pro odpadní vody a sanitární služby (1974, 1993), Agentura pro nakládání s odpady (2005), Národní agentura úspor energie, Rada ochrany mořských pásem a pobřeží (2009), ministerstvo zemědělství, ministerstvo investic a mezinárodní spolupráce, ministerstvo průmyslu a obchodu, ministerstvo regionálního rozvoje a územního plánování, ministerstvo pro boj s korupcí
Uganda	Ústava z r. 1995, rev.	Strategie likvidace chudoby	Národní politika	Rámcový zákon ochrany	Ministerstvo vod a životního

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	<p>2005 (v úvodní části “demokratické principy” uvedena aktivní účast občanů na všech úrovních na vládnutí, decentralizace, stát má za úkol mobilizovat, organizovat a zplnomocňovat obyvatele k budování nezávislosti a udržitelných základů rozvoje Ugandy, občané právo na rozvoj, na formulování a implementaci rozvojových plánů a programů, stát je povinen zajistit ochranu přírodních zdrojů včetně půdy, vody, mokřadů, nerostných surovin, ropy, fauny a flory, občané právo na přístup k čisté a nezávadné vodě, na potravinovou bezpečnost a výživu, kapitola XXVII – životní prostředí a udržitelný rozvoj, zvyšování povědomí občanů o potřebě spravovat a využívat přírodní zdroje udržitelným způsobem, energetická politika musí zajistit nejen základní</p>	<p>(2005), Pětiletý Národní rozvojový plán 2010-2015 (2009) – prioritami zlepšení příjmů domácností, vytvoření pracovních příležitostí, zlepšení kvality hospodářské infrastruktury a základních sociálních služeb, podpora vědy, technologií, inovací, rozvoj lidského kapitálu, posílení dobrého vládnutí, bezpečnosti, podpora udržitelného rozvoje obyvatelstva, udržitelné využívání přírodních zdrojů a ochrana životního prostředí, Rámec OSN pro rozvojovou pomoc Ugandě na léta 2010-2014 – prioritami dobré vládnutí a lidská práva, udržitelné podmínky pro život, kvalita základních sociálních služeb včetně zásobování vodou a sanitárních služeb</p>	<p>bezpečnosti potravin a výživy (2003), Národní plán modernizace zemědělství (2005) a Národní strategický investiční plán pro zemědělství na 2010-2015, Národní investiční strategie (2005), Strategický plán rozvoje zdravotnictví do r. 2025, Plán míru, obnovy rozvoje severní Ugandy na léta 2007-2010, Národní obchodní politika (2008), Politika obnovitelné energetiky (2008), Desetiletý energetický transformační program venkova (2008), Národní průmyslová politika (2008), Národní populační politika pro sociální transformaci a udržitelný rozvoj (2008), Strategický plán rozvoje sektoru školství na léta 2004-2015, Národní strategie boje proti HIV/AIDS na léta 2007-2012, Plán investic do zásobování vodou a sanitárních služeb na léta 2009-2014, Plán decentralizace</p>	<p>životního prostředí obsahující definici udržitelného rozvoje, životního prostředí, všechny složky životního prostředí včetně EIA a založení NEMA (1995), Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti (2002), Národní akční plán boje proti desertifikaci, Národní politika adaptace na změnu klimatu (2007), Nařízení o životním prostředí - přístup ke genetickým zdrojům a sdílení prospěchu z nich (2005), Národní politika připravenosti na zvládnutí rizik a katastrof</p>	<p>prostředí, Národní agentura životního prostředí –NEMA (1995), vládní Výbor pro životní prostředí pod předsednictvím premiéra, okresní a místní výbory životního prostředí (úkol vypracování a implementace plánů ochrany a správy životního prostředí na okresní a místní úrovni), Ministerstvo zemědělství, Národní lesnická agentura, Národní rada pro vodu a technologie (odpovídá za GMO), Ugandská komise pro půdu</p>

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	<p>potřeby, ale musí i přispět k ochraně životního prostředí, čl. 17 povinnost občana vytvářet a chránit čisté a zdravé životní prostředí, čl. 38 právo občana na zdravé a čisté životní prostředí, čl. 41 právo občana na informace, čl. 42 právo občana na přístup k administrativnímu rozhodování, kapitola půda a životní prostředí, čl. 244 o nerostných surovinách a ropě – právo na náhradu škod při těžbě, čl. 248 parlament musí při přijímání zákonů chránit životní prostředí před poškozením a znečištěním a musí spravovat životní prostředí v zájmu udržitelného rozvoje).</p>				
Zambie	<p>Ústava z r. 1991, revidována v r. 1996 a 2007 (preambule – stát musí řídit státní záležitosti tak, aby chránil, rozvíjel a využíval zdroje pro nynější a budoucí generace a prosazoval dobré vládnutí, čl. 110 –</p>	<p>Strategie snižování chudoby, Šestý národní rozvojový plán 2011-2015, Národní vize 2030 – cílem vybudovat prosperující Zambii a posunout se do kategorie zemí se středním indexem lidského rozvoje, Rámec OSN pro rozvojovou pomoci Zambii na léta 2011-2015 – prioritami boj proti</p>	<p>Národní politika vědy a technologií (1990), Politika decentralizace a posílení místní správy (2005), Obchodní politika a proaktivní opatření (2009), Národní strategie obnovitelné energie, Střednědobý rámec výdajů na léta 2010-2012,</p>	<p>Zákon o ochraně životního prostředí a kontrole znečištění (1990), Zákon o odpadech (1999), složkové zákony, Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti, Národní akční plán boje proti desertifikaci, Program prosazování ochrany životního prostředí</p>	<p>ministerstvo půd, přírodních zdrojů a ochrany životního prostředí, ministerstvo zemědělství, ministerstvo dolů a energetiky</p>

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základacích smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	<p>principy státní politiky a povinnosti občana – rozvoj národní politiky a dodržování zákonů, čl. 112 d) stát se bude snažit o poskytování čisté a nezávadné vody,...odpovídajícího důstojného bydlení, h) stát bude usilovat o zajištění čistého a zdravého životního prostředí pro všechny, i) stát bude prosazovat udržitelnost, rozvoj a povědomí veřejnosti o nutnosti spravovat půdu, ovzduší a vodní zdroje vyrovnaným a udržitelným způsobem pro nynější a příští generace, čl. 113 povinností občanů je a) prosazovat blahobyť, i) pomáhat při prosazování práva).</p>	<p>HIV/AIDS, udržitelné podmínky k životu obyvatelstva a potravinová bezpečnost, lidský rozvoj, změna klimatu, životní prostředí, snížení rizik přírodních katastrof, dobré vládnutí a rovnost pohlaví</p>	<p>Národní strategický rámec boje proti HIV/AIDS na léta 2006-2010, 2011-2015, Národní střednědobý prioritní rámec pro zemědělství a přírodní zdroje na léta 2009-2013, Reformní program rozvoje soukromého sektoru na léta 2009-2013, Národní strategie zdraví na léta 2011-2015,</p>	<p>a přírodních zdrojů (2009), Národní program adaptace na změnu klimatu</p>	
Zimbabwe	<p>Ústava z r. 1979, naposledy revidována v r. 2009 (čl. 16 Ochrana před odebráním majetku, majetek může být odebrán pouze v souladu se zákonem a za úhradu-kompensaci, za účelem reorganizace půdního</p>	<p>Národní strategie udržitelného rozvoje (2004), Střednědobý plán „Vytvoření spravedlivé ekonomiky“ na léta 2011-2015 (2011) – obnovení udržitelného ekonomického růstu, životní prostředí omezeno jen na přístup k vodě a zavlažování, Rámec OSN</p>	<p>Národní politika půdy (1992), Národní zemědělská politika (1995), Ucelená strategie obnovy zemědělství (2009), Program urychlené pozemkové reformy, Schéma podpory zranitelných domácností</p>	<p>Zákon o správě životního prostředí (2002), Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti (2002), Národní akční plán boje proti desertifikaci, Národní politika životního prostředí (2009), Strategie nakládání s odpady</p>	<p>ministerstvo životního prostředí a přírodních zdrojů, Agentura správy životního prostředí (2007), Zimbabwská geologická služba, Departament meteorologických služeb, Zimbabwská správa parků a divoké přírody, Komise pro lesy, Meziministerský výbor pro udržitelný rozvoj, ministerstvo půd</p>

Stát/africká regionální/subregionální organizace	Integrace do Ústavy, základních smluv, chart základních práv člověka apod.	Integrace do národních strategií rozvoje a udržitelného rozvoje (NSDS), strategií snižování chudoby (PRSP)	Integrace do ostatních strategií a programů	Existence státní politiky životního prostředí, akčních plánů ochrany životního prostředí, relevantní legislativy	Ministerstva a další instituce zodpovědné za oblast životního prostředí
	fondu, lesů, ochrany životního prostředí nebo využití divoké přírody nebo dalších přírodních zdrojů, jinak udržitelný rozvoj či ochrana životního prostředí nezmiňovány)	pro rozvojovou pomoc Zimbabwe na léta 2012-2015 – prioritami dobré vládnutí, udržitelný a ekonomický rozvoj ve prospěch chudých, potravinová bezpečnost na národní úrovni a na úrovni domácností, šetrná správa a využití životního prostředí, přírodních zdrojů a půdy, přístup ke kvalitním základním sociálním službám včetně přístupu k vodě a sanitárním službám, přístup k prevenci HIV/AIDS a léčbě, posílení postavení žen.	(2009), Program elektrifikace venkova, Národní strategie zdraví na léta 2009-2013, Národní energetická politika, Druhý krátkodobý program obnovy (2010-2012)		a osídlení venkova, ministerstvo dolů a rozvoje těžebnictví, ministerstvo obchodu a průmyslu, ministerstvo energetiky, ministerstvo místní samosprávy, rozvoje měst a venkova, ministerstvo zdravotnictví a dětí, ministerstvo malých a středních podniků, ministerstvo ekonomického plánování a rozvoje, ministerstvo vědy a technologií, ministerstvo bydlení

12.3. Příloha č. 3: (zpracoval J.Hlaváček)

Otázky pro strukturované rozhovory s respondenty z afrických zemí realizované v letech 2011-2012

1. Jak hodnotíte chápání udržitelného rozvoje a udržitelnosti životního prostředí v podmínkách Vaší země při využití následující stupnice:

„nízká úroveň chápání“

„všeobecné chápání“

„plné pochopení“

2. Jaké důvody Vás vedou k tomuto hodnocení chápání udržitelného rozvoje a udržitelnosti životního prostředí ve Vaší zemi?

3. Prosím uveďte, k jaké skupině v rámci své země patříte: státní správa (jaký resort), vědecká komunita, nevládní organizace, jiná skupina

4. Identifikujte prosím na základě svých znalostí 3 největší environmentální problémy své země

5. Domníváte se, že je Váš stát schopen dosáhnout udržitelného rozvoje a udržitelnosti životního prostředí:

a) díky vlastnímu národnímu úsilí (národní úsilí je dostatečné);

b) je potřebná kombinace národního úsilí a zahraniční spolupráce jako dodatečného zdroje;

c) zahraniční pomoc je převažujícím a rozhodujícím faktorem dosažení udržitelného rozvoje a udržitelnosti životního prostředí